

verder in dit nummer

Seizoenstart

Nieuwe herfst, nieuwe plannen. Dat is kort samengevat de inhoud van een viertal pagina's met artikelen over de voornemens van diverse wijkgemeenten voor het komende seizoen. Veel ambities, gebaseerd op wilskracht en groot vertrouwen in de Heer van de Kerk.

2-6

Herdenkingsvesper

Op 20 september viert de Engelse kerk de inwijding van het kerkorgel van de Utrechtse orgelbouwer Johan de Koff. Het orgel ontleent zijn ontstaan aan een tragedie waarbij een jonge vrouw veel te vroeg uit het leven werd gerukt.

7

Migrantenkerken

Een nieuwe serie in dit eerste nummer van jaargang 22, over migrantenkerken. We maken via een interview met dr. Elhem Khalil kennis met de Koptisch-Orthodoxe Kerk 'Mari Guirguis & Sint Demiana'. "We worden ondergedompeld in God", is een van haar uitspraken.

11

Expositie

In de Tuindorperkerk is van 21 september tot 24 november een expositie van Henk van Loenen te zien. Deze kunstenaar schrijft en schildert naar eigen zeggen "dicht op de zintuiglijk waarneembare werkelijkheid." Op deze afbeelding: Jona en de wonderboom.

20

Johannescentrumgemeente: hoopvol op weg

Cas Mak

Natuurlijk, als secretaris van de Johannescentrumgemeente moet ik ergens een sleutel hebben van de kerk. Maar waar heb ik die gelaten? Terwijl ik nog aan het zoeken ben, zwaait de deur open. "Welkom, fijn dat je er bent", zegt Toos Wolters met een stralend gezicht. "Ik heb er zin in, een nieuw seizoen. We gaan er iets moois van maken!"

Toos is nu ruim een jaar predikant van de Johannescentrumgemeente. En met de andere leden van de Kerkenraad geeft ze leiding aan de 'Trektocht naar de toekomst'. Zo heet het project dat bedoeld is om ook in de toekomst een vitale en financieel gezonde geloofsgemeenschap te zijn. Het project kent een aantal fasen, uitgesmeerd over een periode van vijf jaar. Zolang duurt vooralsnog de verbintenis van Toos met deze gemeente. Inmiddels zijn door haar met dezelfde hartelijkheid de andere

*Van links naar rechts Jan de Kruijf, Kees Wijnen en ds Toos Wolters. Waar nu op het wandbord Windesheim staat, komt binnenkort Bureau PGU te staan. (foto Cas Mak).

leden van het Dagelijks Bestuur begroet. Dat zijn Kees Wijnen, voorzitter van de Kerkenraad en

Jan de Kruijf, vicevoorzitter. "Gaandeweg hopen we met de 'Trektocht' helder te krijgen

waar onze kracht zit als oecumenische gemeente", steekt Kees Wijnen van wal. "Wie zijn wij, wat en hoe geloven wij? En wat hebben we te bieden? Wat kunnen we en waar zijn we goed in?"

Blik naar buiten

"Indertijd hebben we al een eerste stap gezet door een predikant als Toos Wolters te beroepen die uitdrukkelijk niet als taak heeft gekregen om op de winkel te passen. We willen namelijk verder én we willen de blik naar buiten richten. Daarom zijn we ook heel blij met Erna Treurniet, die ons als buurtpastor in Overvecht voortdurend uitdaagt de blik naar buiten te richten. Zo voelen we ons bijvoorbeeld verbonden met de Voedselbank, met Toevlucht (nachtopvang voor ongedocumenteerden) en met Detentiecentrum Kamp Zeist."

Lees verder op pagina 3: **Verdieping en verbinding**

KLEURRIJK BOEK OVER PROTESTANTSE HOFJES

Wonen met een smalle beurs

Frans Rozemond

Op 5 september wordt een fraai boekje gepresenteerd over drie protestantse hofjes in Utrecht. Ze werden meer dan honderd jaar geleden op drie locaties gebouwd voor 'minderbedeelden'. Nog steeds worden de in totaal 71 huisjes bewoond door mensen die er op één of andere manier mee geholpen zijn. In het schitterend vormgegeven boekwerk komt de geschiedenis aan bod, 'gelardeerd' met portretten van bewoners, bestuurders en een vroegere bezoeker. Er staat zelfs een wandeling in door de drie buurtjes.

Twee van de drie stichtingen begonnen hun bestaan in de negentiende eeuw, met voor nu ouderwets klinkende namen. Die werden dan ook in de loop van de eeuw nogal eens aangepast. Beeldend, en met een beheerst gebruik van oude citaten, is de geschiedenis beschreven van: Zedelijk lichaam tot verhuring van Woningen aan den arbeidende klas-

* Het woonhofje van de Kruisdwarsstraat (foto Angeliek de Jonge).

Kerk in de Stad nu maandblad

Ogenschoonlijk is er weinig veranderd aan *Kerk in de Stad*: dezelfde vormgeving als vorige nummer(s) met kleur voorop, middenin en achterop. Meditatie, column, serieartikel, wijknieuws, agenda, kerkdiensten... Toch is deze – extra dikke – editie als eerste van de nieuwe jaargang, anders dan in de afgelopen 21 jaar: in plaats van elke twee weken verschijnt uw kerkblad nu maandelijks. Uiteraard blijven we ons best doen om u als lezers

op de hoogte houden van wat er op kerkelijk maatschappelijk en cultureel gebied in onze stad gebeurt. Daarover hebben we afgelopen maandag uitgebreid van gedachten gewisseld met de correspondenten van alle PGU-wijkgemeenten. U als lezer hebt via hen of direct met ons ook uw inbreng: laat ons weten wat u belangrijk vindt, wat u misschien anders – of méér zou willen. Wij houden er rekening mee! redactie *Kerk in de Stad*

se te Utrecht, opgericht in 1854, in 1933 opgegaan in de Stichting tot Verhuring van Woningen aan minder gegoeden te Utrecht, die weer in 1989 is overgegaan in de (nu nog bestaande) Van Geelenstichting. Vervolgens de Vereniging tot hulp van Protestantse Weduwen, opgericht in 1872, in 1998 opgegaan in de Stichting het Oudwijkhofje. Tenslotte de Rijndersstichting opgericht in 1902. Zie verder pagina 13: **'Alleen voor knappe weduwen'**

‘Ikzelf sta je terzijde...’

* Meditatief moment in de Janskerk, tijdens de studentendagen (foto Jasja Nottelman).

Jasja Nottelman,
studentenpredikant EUG/
IPSU (Interkerkelijk Platform
Studentenpastoraat Utrecht)

Het Janskerkhof staat helemaal vol. Niet met auto's dit keer, maar met podia, biertaps, standjes met informatie over allerlei studentenverenigingen en de muziek staat hard. Het is weer UITweek: 'Oost, west, UIT best.'

Half augustus verwelkomt Utrecht de nieuwe studenten. Overal lopen groepjes jonge mensen onder leiding van mentoren de stad te verkennen. Ze oriënteren zich op studentenverenigingen, gaan van kroeg naar kroeg, volgen debatten en lunchen op het Lucasbolwerk. Het is gezellig en in de loop van de

week worden de gezichten bleker en de wallen onder de ogen groter.

Ruimte

Op donderdagavond, de laatste avond van de UIT, schalt de muziek over het Janskerkhof. Eerst nog heel hard, de beat kun je voelen in je buik. Rond half 8 wordt het wat rustiger, al blijf je de muziek horen. Ook schijnt de zon wat minder fel. In de Janskerk is ruimte gemaakt om te kunnen zitten op de grond. Tientallen waxinelichtjes branden tegen de achtergrond van warme, oranje doeken. Rustige klanken klinken op uit de vleugel.

‘...Waar je ook heen gaat...’

Zo'n dertig studenten zijn binnengelopen om het Taizégebed mee te maken. Een rustpunt in deze hectische week. Samen met de Taizégroep die elke derde donderdagavond van de maand in de Wijkplaats een Taizéviering houdt organiseert het IPSU deze viering.

Een moment van bezinning. Aan het begin van een nieuw studie-seizoen, op de drempel van een nieuw, volwassen leven.

Er wordt gezongen, meerstemmig. Het geluid vult de Janskerk en de klanken van buiten raken op de achtergrond.

Een van de leden van de Taizégroep leest Genesis 28: 10-15. Over Jacob die zich te slapen legt onder de hemel en dan droomt over de engelen die langs een ladder omhoog gaan en afdalen. Jacob krijgt van de Eeuwige de belofte van een goed, gezegend leven. 'Ikzelf sta je terzijde, ik zal je overal beschermen, waar je ook heen gaat...'

Stilte

Het is minutenlang stil. Je kunt een speld horen vallen. Buiten hoor je nog steeds muziek en voel je de aanwezigheid van de mensen. Het wordt in de kerk een oase van rust en stilte.

MEDITATIEF MOMENT

Later horen we het ook terug. 'Eerst is het moeilijk om je te concentreren, omdat je nog zoveel hoort. Tegelijkertijd is het ook mooi, om zo, midden in alle hectiek bewust de stilte op te zoeken, en dan wordt het ook stil...'

Weg ten leven

Stil staan op een drempelmoment en dan teksten meekrijgen waarmee je zo op kamers kunt. Het is mooi om mee te maken dat de voorbereiders van deze viering met zoveel liefde voor de komende studenten de tekst en de liederen gekozen hebben 'Behüte mich, Gott, ich vertraue dir, du zeigst mir den Weg zum Leben. Bei dir ist Freude, Freude in Fülle.'

Leerhuis in het Johannescentrum

Kees Wijnen

Het leerhuis in het Johannescentrum bestaat het komende seizoen dertig jaar. Anders dan andere jaren hebben de docenten deze keer de vrije hand in de keuze van hun onderwerp, in een enkel geval met een lichte hint vanuit de organisatie. Dat heeft geleid tot een verrassend, divers en veelkleurig palet. Maar altijd weer met eenzelfde pointe: 'De Bijbel, verhalen om mee te leven (?)'.

De leerhuis serie begint met twee avonden waarop dr. Marjo Korpel, hoogleraar aan de Theologische Universiteit van de PKN in Amsterdam en Groningen laat zien welke twee teksten uit het oude Ugarit aan de basis liggen van ons scheppingsverhaal. Daarin wordt verteld hoe Adam faalt in zijn opdracht een kwade godheid te vernietigen die in de vorm van een slang probeert de Boom des Levens te vergifigen. Als straf wordt Adam dan gedegradeerd tot een gewoon mens. Wel krijgt hij als troostprijs een 'goedaardige vrouw', zodat de mensheid in ieder geval blijft voortbestaan.

Prof.dr. Bert Jan Lietaert Peerbolte van de VU in Amsterdam gaat daarna aan de hand van verhalen in het boek Handelingen en de brieven van Paulus in op de vraag welke rol de huisgemeente in de beginperiode van het christendom vervulde: hoe werd in die tijd de sociale structuur van het familieverband gedefinieerd en welke rol speelde het kind daarin? En wat kunnen wij daarvan leren?

Rechters

Prof.dr. Klaas Spronk (ook van de VU) neemt ons mee naar de tijd waarin de Rechters het volk Israël richtten. Meer dan in andere boeken spelen in het boek Rechters vrouwen een opmerkelijke rol. En via hen komen we veel te weten over de mannen in dat boek.

Parabels zijn als een kaars van een paar cent waarmee een schat kan worden gevonden, zo leren we van de rabbiën. Reden te meer om ons samen met dr. Eric Ottenheim (Universiteit Utrecht) en prof.dr. Marcel Poorthuis (Tilburg) te verdiepen in de wijze waarop deze joodse verhalen de verhouding tussen de religieuze en de geleefde werkelijkheid belichten.

Psalmen

In ontroerende beelden komen in het psalmenboek Bijbelse grondervaringen aan het licht. Zij verwoorden onze angst en ons verlangen, ze geven taal aan onze klacht en dankbaarheid, ze openen de ruimte waarin we leven. Prof.dr. Kees Waaijman van de Radboud-universiteit in Nijmegen neemt de leerhuiscursisten mee op een ontdekkingsreis naar de binnenkant van de psalmen.

De Bijbel kent een aantal verschrikkelijke verhalen, 'texts of terror'. Verhalen waar we liever niet over spreken of er een lied aan wijden. Zo'n verhaal is dat van Amnon en Tamar in het boek Samuël. Prof.dr. Hans de Wit (VU) vraagt zich af of en zo ja op welke manier dit verhaal kan bijdragen aan de verwerking van een trauma.

Inschrijven

De data van het leerhuis in het nieuwe seizoen zijn de woensdagavonden 8 en 22 oktober, 5 en 19 november, 3 en 17 december, en in het nieuwe kalenderjaar: 14 en 21 januari, 4 februari, 18 of 25 februari, 11 en 18 maart. De leerhuisavonden worden gehouden in het Johannescentrum aan de Moezeldreef 400 in het

* Leerhuis in het Johannescentrum: dertigste editie.

stadsdeel Overvecht van 20.15 tot 22.15 uur en hebben het karakter van een hoorcollege. Het laatste kwartier wordt meestal gereserveerd voor vragen.

De kosten (voor de gehele serie) bedragen veertig euro, over te maken op IBAN NL 51 INGB 000 1763920 ten name van: Leerhuis Johannescentrum. In de tweede helft van augustus verschijnt een meer uitgebreide folder. Voor aanmeldingen of aanvullende informatie: Kees Wijnen, wijnenkees@gmail.com.

Vriendschap

*Ik voel me thuis
in de blik van je ogen
ik voel me thuis
in de taal van je geest
alsof jij er altijd bent geweest
zienderogen
vriend
wonend in alle jaren*

Oeke Kruythof

Te veel

*Te veel zwaarte,
te veel lichtheid.
Te veel geluiden,
te veel stilte
zonder antwoorden.
Bloemen, nooit te veel,
zullen snel verdorren.
Emoties zullen opgaan
in het dringend gebeuren
van de dag.
Te veel verdriet
te veel leegte
een leven lang
voor hen die moeten blijven
met een niet te dragen
PIJN*

Fredy Schild

HALMEN

*Draag me door de donkerte
loop naast me op
verlaten wegen
waar eindeloze regen
heeft weggespoeld
wat eens in volle pracht
te bloeien stond
geen hand die meer
het koren bond
of halmen maaide
in de zomerzon
trek een voren van hoop
door zompig land
geef wasdom aan
het gezaaide*

Cobie Ruijgrok

Worden als een kind

*Zelfs al sprak ik
als de cherubijnen
zo hoog zo betoverend
zo aards en verleidelijk
als de mensen
was zo rijk als een oliesjeik
en zo wijs als Salomo
maar het hart was afwezig,
versluierd*

*kon ik reizen naar witte
stranden
baaien, valleien,
bergen zien
verrassende vergezichten
zo mooi
woestijngebieden,
palmboomen,
watervallen
en schitterende bloemen
maar liefde...
mijn borst en hoofd
zo droog
ik had de liefde niet*

*kon ik eindelijk beseffen
met ogen dicht zien
de geurige reuk van olie
een aanraking van een
vreemde
een gulle lach van een kind
dat iets mij...
zou beroeren*

*ik zo onbevange zal zijn als een
kind*

Eddy Lie

Vespers in Zuidoost

Op zondag 7 september is er om 17.00 uur een Choral Evensong in de Nicolaïkerk. Het is de afsluiting van de bijdrage aan het programma van het Uitefeest vanuit de Nicolaïkerk waarover elders in dit nummer meer is aangegeven. Aan de Evensong werken mee: dr. Rijk Schipper, voorganger, organist Berry van Berkum en de Vespercantorij onder leiding van Ko Zwanenburg. De cantorij zingt: Praise ye the Lord (Psalm 148: 1-3) van Alan Bullard (b 1947) en Psalm 110 en 111 en verder klinken Magnificat en Nunc Dimittis van Charles V. Stanford (1852-1924). De schriftlezing uit het Eerste Testament is 2 Koningen 19: 29-37 en de schriftlezing uit het Tweede Testament Efeze 1: 15-23. Het afsluitend orgelstuk is een Toccata van Charles-Marie Widor (1844-1937). Na een zomerstop pakken we op zondag 21 september de draad van de vespers in de Marcuskerk weer op. Voorganger is ds Dirk Neven en Annemieke Schuur bespeelt het orgel.

Het thema voor deze vesper is: 'Verzoening door Christus'. We beginnen een serie lezingen uit de brief aan de Kolossenzen: hoofdstuk 1: 12-23. In het psalmengebed zingen en lezen we psalm 116. Tijdens de vesper klinkt fluitmuziek, uitgevoerd door Anne Brommersma en Annemieke Schuur. De vesper begint om 17.00 uur.

Musicalavond voor alle vrijwilligers in de Marcuskerk

Zaterdag 13 september is er een avond voor alle vrijwilligers van de Marcuskerk. Op alle gebieden helpen vrijwilligers mee om het gemeente-zijn goed te laten verlopen. Of het nu de bazaar is, het pastoraat, het koffieschenken, het verzorgen van bloemen, de autodienst, de diaconie, kindernevendienst, tienerdienst en crèche, kostersdienst, muziek en zang of wat dan ook: zonder alle vrijwilligers kunnen we de deur wel sluiten.

Aan de vooravond van de start-zondag kunt u als vrijwilliger nu eens lekker achterover leunen. Musicalgroep de Amerberg uit Amersfoort verzorgt een avondvullend programma waarin allerlei highlights uit diverse musicals de revue passeren. Na de voorstelling is er een drankje en een hapje.

Datum: zaterdag 13 september. De musicalavond voor de vrijwilligers van de Marcuskerk begint om 19.30 uur; de kerk gaat open om 19.00 uur.

Hebt u nog vragen, bel of mail dan met Jeannette Provily of Beatrix Koops bazaar@marcuskerk.nl.

Film in Huiskamer

In de Huiskamer van de Wilhelmakerk (Hobbemastraat 41) wordt op vrijdagavond 12 september de film 'As it is in heaven' vertoond. De filmavond begint om 19.30 uur. Toegang is gratis, consumpties zijn tegen vergoeding verkrijgbaar. Na afloop van de filmvoorstelling wordt onder het genot van een drankje nagepraat. Van harte welkom. Graag even vooraf aanmelden bij marianvangien@online.nl of 06-1841 9992 of diana.rusch@versatel.nl.

TREKTOCHT VAN DE JOHANNESCENTRUMGEMEENTE

Verdieping en verbinding

(vervolg van voorpagina)

Kees Wijnen is redelijk tevreden als hij terugblijkt op het afgelopen seizoen. "We zijn gestart met een serie Huiskamerbijeenkomsten. Centraal stonden daar de vragen: Wat betekent geloven voor je? Wat trekt je aan in onze gemeente of waar zit onze kracht?"

Dat soort ontmoetingen moeten we dit jaar zeker weer organiseren. Dat geeft verdieping en verbinding. Het is immers belangrijk dat het een gezamenlijke Trektocht wordt. En dat we, met wat we kunnen, méér kerk in de buurt, in de stad en in de toekomst kunnen zijn."

Bloedgroep

Wanneer Kees zegt dat hij ook blij is met de komst nu ruim

twee jaar geleden van een aantal leden van de voormalige Centrumgemeente, kijk ik naar Jan de Kruijf. Hij is een vertegenwoordiger van die bloedgroep, al zal hij de eerste zijn die zegt dat het gaat om één oecumenische en ongedeelde Johannescentrumgemeente. Niks bloedgroepen dus!

"Ik voel me thuis in deze gemeente", zegt Jan. "En uit de reacties begrijp ik dat de oorspronkelijke Johannesgemeente blij is met ons. We zorgen voor een zekere verjonging en niet te vergeten ook voor extra menskracht om samen kerk te zijn. Anderen van de Centrumgemeente hebben gekozen voor de EUG en zij voelen zich daar thuis. Niet zo vreemd, want ik denk dat wat in de Janskerk en in de Johanneskerk gebeurt, veel overeenkomsten heeft."

Uitdagingen

Toos Wolters heeft dus zin in het nieuwe seizoen. Dat straalt ze uit en dat zegt ze ook: "Het bevalt me uitstekend hier. Het onderweg zijn zonder nog precies te weten waar je uitkomt, spreekt me aan. Hier proef ik de ruimte om dat uit te zoeken en om nieuwe wegen in te slaan. Waar het ten diepste om gaat, is wat het christelijk geloof in deze tijd en in deze wereld met deze problemen en uitdagingen kan betekenen. Tegen deze achtergrond beginnen wij in onze gemeente aan een nieuw kerkelijk seizoen, waarin we weer nieuwe stappen zullen zetten in onze gezamenlijke zoektocht."

Hoopvol

Ik vraag of ze hoopvol is. "Ja, dat ben ik", vertelt Toos. "Binnenkort ben ik 25 jaar predikant. Dat waren niet altijd jaren van hoop.

Maar de traditie, de verhalen, de essentie van waar het Jezus om begonnen is, dat alles is zo wezenlijk en essentieel voor mij. Dat is waar we ons op moeten richten. Dat heb ik ook moeten ervaren, door de diepte heen. Gedoe rond fusies en gebouwen bijvoorbeeld, natuurlijk, het hoort er allemaal bij. Maar de focus waar het ten diepste om gaat, heeft mij altijd gefascineerd en overeind gehouden."

En wat betekent dat voor de Johannescentrumgemeente?

Nogmaals Toos: "Wat er nodig is? Dat is dat we ons niet blind staren op wat niet meer is en niet meer kan. Maar dat we met een open geest en een open hart zoeken naar nieuwe kansen en nieuwe mogelijkheden, naar nieuwe begaanbare wegen met het oog op een nieuwe leefbare wereld."

Bram Schriever

Met de zomervakantie achter de rug, ligt er weer een nieuw (kerkelijk) seizoen voor de boeg. Ieder jaar opnieuw heeft het Citypastoraat een breed aanbod van activiteiten voor verschillende doelgroepen. Het gehele overzicht is te vinden via www.domkerk.nl. Het aanbod, dat binnenkort van start gaat lichten we graag even uit.

Voor twintigers en dertigers start op maandag 15 september 'een kwetsbare God'. In de kring wordt stil gestaan bij de geweldige tijd waarin we leven. Een tijd met grenzeloze mogelijkheden, maar waarin je ook gemakkelijk kunt

de betekenissen van die kwetsbaarheid, een klein kind, een houten kruis ten opzichte van onze wereld van schoonheid, perfectie, zondebokken, 'jezelf laten gaan' en onkwetsbaarheid. De groep komt eens per maand bij elkaar. Informatie en aanmelding kan bij ds Netty de Jong-Dorland, predikant@domkerk.nl, tel. 030-2400660

Abraham en Sara

In het eerste deel van de herfst staan Abraham en Sara, de vader

verhalen. Wat betekenen ze nu voor ons geloof? Op drie middagen worden de verhalen gelezen, becommentarieerd en kijken we hoe poëten en schilders de verhalen hebben verbeeld en vertolkt. De eerste bijeenkomst is op dinsdagmiddag 16 september om 16.00 uur in het Domcafé van de kerk. De volgende data zijn 7 en 21 oktober. Info en aanmelding loopt via de Dompredikant.

De stille stem

De Martinuskring is een groep voor alle leeftijden die in gesprek gaat aan de hand van een boek dat door de kring wordt gekozen. De Martinuskring komt eens per maand bij elkaar.

Op donderdag 18 september start hij met het boek van Jan Oegema, De stille stem. Niet-weten als levenshouding. Oegema verdiept een levenshouding van niet-weten en niet-hebben, van openheid aan de hand van dichters, mystici en meditatieleraren. Info en aanmelding: Anneke van Steenis, Martinuskring@domkerk.nl of 2322 874.

Zingend Geloven

In de periode september 2014 tot en met maart 2015 komt eenmaal per maand, op woensdagmiddag, de kring Zingend Geloven bij elkaar om, onder leiding van een bevlogen cantor, ontspannen te zingen. Naast het samen zingen van bekende en minder bekende liederen, is ook de ontmoeting met elkaar belangrijk. Het thema voor het komende seizoen is: 'Sleutelwoorden van het Koninkrijk'.

In zes bijeenkomsten worden er bijpassende liederen gezongen, iedere bijeenkomst wordt vooraf gegaan door een korte inleiding. De eerste bijeenkomst is op woensdag 24 september om 16.00 uur. Na het zingen is er een gezamenlijke maaltijd. Leiding en opgave: Hugo Bensen, telefoon 288 9398, e-mail: h.bensen@planel.nl.

* De Martinuskring bespreekt dit seizoen het boek 'De stille stem'.

Kinderen in de Domkerk

In de Domkerk is er een uitgebreid aanbod van verschillende activiteiten voor kinderen van alle leeftijden. Naast de activiteiten op bijzondere momenten is er wekelijks crèche voor de allerkleinsten en kindernevendienst voor kinderen van 4 tot 12 jaar. Regelmatig is er Kerk op Schoot, waarbij kinderen in aanwezigheid van de ouders een Bijbelverhaal lezen, bidden en zingen. Kerk op Schoot start gelijk met de gewone dienst, om 10.30 uur. De eerste bijeenkomst is op 14 september. Daarnaast is er eens per maand een bijeenkomst van de basiscatechese en komen de Domtienaers eens per twee weken bij elkaar. Via jongindedom@domkerk.nl kun je vragen naar meer informatie.

Informatie

De meeste actuele informatie is steeds te vinden via www.domkerk.nl. Eens per twee weken verschijnt de digitale nieuwsbrief. Aanmelden kan via nieuws@domkerk.nl. Meld je ook aan op facebook: Citypastoraat Domkerk Utrecht.

* Icoon 'Triniteit' van Rublev komt ter sprake bij de verhalen over Abraham.

verdwalen door het vele wat op je afkomt. Bestaat er een verband tussen ons leven en het symbool van het Christelijk geloof, de gekruisigde Christus? Het kruis lijkt een weinig glorieus beeld. Samen met ds Netty de Jong-Dorland gaan de deelnemers op zoek naar

en moeder van alle gelovigen, centraal in de preek op zondag. Abrahams' vertrek naar Kanaän, Abraham en Sara in Egypte, de keuze van Abraham en Lot, de geboorte van Ismaël, het oordeel over Sodom, de verhouding tussen Ismaël en Izaak zijn bekende

Het nieuwe seizoen in de Marcus-Wilhelminawijk

Marian van Giezen en Anne-Marie Rutgers

Voor het eerst in jaren houden beide secties een aparte startzondag, dit omdat we ons steeds meer op activiteiten in de eigen omringende wijk gaan richten.

Wilhelminasectie

Op zondag 7 september vieren wij onze Startzondag. We beginnen om 10.00 uur met een feestelijke viering, waarin ds Marian van Giezen voorgaat. Het thema zal zijn: 'Met hart en ziel – vieren en verbinden'. De kinderkerk begint op deze dag ook weer aan een nieuw seizoen. Na de viering is er koffie/thee/limonade met iets lekkers erbij. Dan wordt ook de nieuwe website van de Wilhelminakerk gepresenteerd. Daarna volgt een programma met voor elk wat wils, waarbij we ons op allerlei manieren op de toekomst van onze wijkkerk gaan richten. We besluiten de Startzondag met een gezamenlijke lunch, die rond 13.00 uur zal beginnen.

Op maandag 8 september starten we weer met de wekelijkse meditatiemomenten in de Huiskamer. Elke maandag van 19.00 tot 19.30 uur kan iedereen meedoen aan een half uur bezinning en gebed in de Huiskamer, Hobbemastraat 41. We starten met een Bijbellesing, waar we even over doorpraten. Dan volgt een stilte, waarin ieder met de eigen gedachten bezig kan zijn. De stilte wordt besloten met het lezen van een Psalm, waarna er ruimte is voor ieders persoonlijke gebed, in stilte of hardop. Er worden dan ook hardop intenties genoemd waar we voor willen bidden. Die intenties kunnen de hele week aangemeld worden bij Marian van Giezen, marianvan-giezen@online.nl, 06-1841 9992. Iedereen is van harte welkom om mee te komen doen.

Ook de donderdagmiddag inloop gaat weer van start. Elke donderdagmiddag van 14.30 tot 16.00 uur kunt u bij ons in de Huiska-

* Ds Hans Koops in gesprek met jongeren.

De Marcuscantorij is van start gegaan op donderdag 4 september. Een bijzonder seizoen want op 2 november bestaat de cantorij 25 jaar. Dat wordt uiteraard gevierd, u zult er te zijner tijd meer over horen. Zangliehebber en al eens overwogen om mee te gaan doen? Dan is dit hét moment natuurlijk. Kom gerust een keer kijken tijdens een repetitie. De repetitie is op donderdag van 19.30 uur tot 21.00 uur in de Marcuskerk.

De zanghalftuurtjes voor kinderen gaan weer van start. Via de website, het mededelingenblad en een uitnodiging per mail worden de kinderen op de hoogte gehouden van de data en van vieringen waaraan meegewerkt zal worden.

mer een kopje koffie/thee komen drinken en gezellig een praatje maken met andere buurtbewoners. Wie wil kan ook een spelletje doen. Op de 1e donderdag van de maand doen we altijd iets extra's.

De vespers worden vanaf september weer op de eerste en derde zondag van de maand gehouden. Zie voor meer informatie het artikel 'Vespers in Zuidoost', op pagina 3.

Marcussectie

In de Marcuskerk wordt de startzondag gehouden op 14 september. Het thema is: 'Met hart en ziel gemeente zijn'. Het programma begint om 10.00 uur met een feestelijke dienst, waarin ds Hans Koops voorgaat en waaraan de Marcuscantorij onder leiding van Karel Demoet medewerking verleent. Na de viering is er uiteraard koffie/thee en willen we ons in diverse groepen buigen over de vraag hoe we gemeente willen zijn. Wat is belangrijk? Daarbij wil de kerkenraad graag de inbreng van iedereen, van jong tot oud. Voor de allerjongsten (< 4 jaar) is er oppas.

Om ongeveer 12.30 uur komen we weer bijeen voor een lunch; die zal, zoals gebruikelijk, de vorm hebben van een agapè-maaltijd. Dat houdt in dat iedereen zelf iets meeneemt voor de lunch, en wel zó, dat het voldoende is voor het

aantal personen met wie je komt. Het mag iets eenvoudigs, feestelijks, bijzonders of voedzaams zijn, als het maar 'met liefde klaargeemaakt of gekocht' is. Alle meege-

*Tieners verzorgen de verkoop van Fairtrade-artikelen (archieffoto's Marcuskerk).

brachte etenswaren worden uitgestald op tafels en dan gaan we er gezamenlijk van genieten. De voorbereidingscommissie zorgt voor drinken.

De vespers worden vanaf september weer op de eerste en derde zondag van de maand gehouden. Zie voor meer informatie het artikel 'Vespers in Zuidoost'.

Ook de tienerdienst begint weer op de eerste zondagen van de maand. Maar met de Fair-trade verkoop beginnen de tieners al eerder, namelijk op de startzondag.

Op de website is informatie over gesprekskringen en andere activiteiten te vinden.

Hester van de Kaa

Op 14 september vindt in de Jacobikerk de startzondag van het seizoen plaats. Iedereen is hartelijk welkom om na de dienst het nieuwe seizoen met elkaar te beginnen. Er is onder andere koffie-met-taart, een informatiemarkt en een lunch. Ook is het mogelijk om samen liederen te zingen of om de toren van de Jacobikerk te beklimmen.

Deze dag is een leuke gelegenheid om kennis te maken met medegemeenteleden, ook juist als je nu niet actief bent maar wel meer betrokken wilt raken! Gemeente-zijn doen we samen, vandaar dat we jouw hulp ook graag inschakelen. We zouden het geweldig vinden wanneer je meehelpt door bijvoorbeeld een taart te bakken, iets voor de lunch te bereiden en/of het voor de kinderen leuk te maken. Ook bij het

klaarzetten en opruimen voor en na de dienst kunnen we extra

handen goed gebruiken. Volgende week worden meehelpformu-

lieren uitgedeeld. Je kunt daarop aangeven op welke manier je wilt bijdragen. Je kunt ook mailen: cd-plezier@gmail.com.

* Gemeentedag in de Jacobikerk (archieffoto).

Talentenveiling

Kun je goed cakebakken, vind je het leuk om te fierljeppen, houd je van belastingformulieren invullen, doe je niets liever dan oppassen, ben je dol op tuinieren of heb je een ander talent? Zet het in voor het goede doel! Tijdens het startweekeinde organiseren we weer een talentenveiling. We hopen er net zo'n succes van te maken als vorig jaar.

De opbrengst gaat naar MedAir en het missionair project. Je kunt je opgeven via talenten@jacobikerkerk.nl of door de flyer in te vullen die de komende weken bij de koffietafel ligt.

Nieuwe Alphacursus op 24 september

Binnen de wijkgemeente Jacobikerk begint op 24 september weer een Alphacursus. Tijdens tien avonden wordt veel aandacht besteed aan de basis van het christelijk geloof, aan grote levensvragen en aan de ontmoeting met andere mensen. De avond begint met een gezamenlijke maaltijd, gevolgd door een korte inleiding en bespreking in de gespreksgroepjes. Wij willen u vragen mensen in uw omgeving te attenderen op deze cursus. Een uitnodiging hiervoor ligt bij de balie of stuur een e-card via www.alpha-cursus.nl. Meer informatie: www.jacobikerkerk.nl/alphacursus of mail alpha@jacobikerkerk.nl.

Eten voor vijf euro

Ook al lijkt de economie soms wat aan te trekken, dan nog zijn er veel mensen in de stad die moeite hebben om elke maand rond te komen. Hoe kun je voor vijf euro een lekkere en gezonde maaltijd op tafel zetten, voor vier personen? Die vraag wordt beantwoord in de korte cursus Gezond en lekker eten voor weinig geld van welzijnsorganisatie U Centraal en het wijkgezondheidswerk van de gemeente Utrecht.

De gratis cursus vindt plaats in september in Kanaleneiland en in oktober in Overvecht. Tijdens twee bijeenkomsten krijgen de deelnemers tips, adviezen en recepten voor een gezonde, lekkere en betaalbare maaltijd. Ook komen vragen aan de orde als: zijn blikgroenten net zo gezond als verse groenten? Zijn goedkope producten net zo goed of gezond als de bekende A-merken? De bijeenkomsten worden geleid door een sociaal werker van U Centraal en voedingsconsulent Susana Casas Valle. De cursus staat open voor iedereen die in de gemeente Utrecht woont en graag wil besparen op de boodschappen.

De cursus in Kanaleneiland is op de vrijdagochtenden 12 en 19 september, van 9.30 tot 11.30 uur, op het adres Marco Pololaan 71. In Overvecht zijn de twee bijeenkomsten op woensdagavond 1 en 8 oktober, van 19.00 tot 21.00 uur, op het adres Pahud de Mortangesdreef 65-67. Meer informatie en aanmelden: www.u-centraal.nl/groepen of telefoon 2361 770.

Presentatie boek 'Kanaleneilandjes'

In de Triumfatorkerk aan de Marco Pololaan is zaterdag 13 september de presentatie van het boek 'Kanaleneilandjes', geschreven door Janne Ijmker. Deze auteur van onder andere de boeken 'Achtendertig nachten' en 'Afscheid van een engel' beschrijft in haar nieuwe roman een plattelandsgezin dat in de jaren '60 is verhuisd naar de wijk Kanaleneiland. Volgens ingewijden "een aanrader voor de aloude Kanaleneilanders en voor de nieuwe bewoners een mooie kijk-in-de-wijk."

Het programma van de boekpresentatie begint om 14.00 uur met een theatervoorstelling voor jong en oud. Er is ook een kinderprogramma, een borrel en vanaf 17.30 een maaltijd voor iedereen. Leuk om allerlei mensen te ontmoeten. En voor wie gasten wil uitnodigen. De middag en de maaltijd zijn gratis.

Concerten in Domkerk op zaterdagmiddag

Zaterdagmiddag 6 september begint het nieuwe seizoen van de Zaterdagmiddagmuziek Domkerk met een concert door Robert Brouwer (bas/bariton) en Cees-Willem van Vliet (orgel). Op het programma staan de 'Six Bible Songs' van Charles Villiers Stanford als ook werken van Felix Mendelssohn Bartholdy en James MacMillan.

Op zaterdag 13 september, de Open Monumentendag en daarmee tevens de slotdag van het 32ste seizoen Kerken Kijken Utrecht, zingt het solistenensemble Cantores Martini onder leiding van Remco de Graas in de Domkerk. Op het programma van deze Zaterdagmiddagmuziek staat de uitvoering van 'de Engelse Even-song I', gecomponeerd door Orlando Gibbons (1583-1625), Thomas Weelkes (1576-1623) en Thomas Tallis (1505-1585). Zaterdagmiddagmuziek in de Domkerk op 20 september wordt verzorgd door het koor van de Domcantorij, onder leiding van Remco de Graas. Nu is de Engelse Even-song part II aan de beurt. Dit gecombineerde werk komt van de componisten Herbert Howells (1892-1983), Charles Hubert Parry (1848-1918) en Edward Elgar (1857-1934).

Het laatste concert van de maand, zaterdag 27 september, wordt verzorgd door Domorganist Jan Hage. Hij speelt die middag onder de verzameltitel 'het Duitse Orgelkoraal' werken van Felix Mendelssohn Bartholdy (1809-1847) en Joseph-Gabriël Rheinberger (1839-1901).

Toegang tot de concerten op zaterdagmiddag in de Domkerk, alle te beginnen om half vier, is gratis. Wel is er een collecte na afloop. Zaterdagmiddagmuziek Domkerk is mede mogelijk dankzij financiële steun van de gemeentelijke overheid en een bankinstelling.

Speeddaten in en voor Bethelkerk

Je bent jong, woont in Zuilen, en wilt graag iets betekenen voor je wijk. Maar... waar begin je? Welk vrijwilligerswerk past nu echt bij jou? 'Zomaar' bij een buurthuis of vrijwilligersorganisatie binnenstappen is best lastig en eng. En eigenlijk heb je ook helemaal geen tijd... Voor al deze mensen is woensdagavond 1 oktober van 19.30 tot 22.00 uur in de Bethelkerk een speeddate tussen vijftien wijkorganisaties en (christelijke) twintigers en dertigers.

Houd de datum vrij in je agenda en laat je verrassen hoeveel je voor je wijk kunt betekenen in weinig tijd! Houd in de tussentijd de facebookpagina 'Jong op Zuilen' in de gaten voor meer informatie.

Stilteviering naar traditie Taizé

In de Johannes Bernarduskerk aan de Oranje Nassaulaan is op zaterdagavond 6 september weer een stilteviering naar de traditie van Taizé. Deze vieringen zijn op elke zaterdag van de maand op dezelfde locatie en beginnen om half zeven. De volgende is op 4 oktober.

Vorming en Toerusting in Zuilen

Annemieke Schuur

De drie vierplekken in Zuilen: Bethelkerk, Oranjekapel en Roobolkapel, hebben samen een aantal activiteiten vormgegeven voor het nieuwe seizoen.

Geloofsopvoeding voor (groot)ouders
Grootouders en ouders zijn elk op een eigen manier betrokken bij de geloofsopvoeding van jonge mensen. Wat zijn de vragen waar we voor staan? Waar worden we verlegen van? Wat helpt ons bij het spreken over God? Wat leren we zelf van de (klein-)kinderen voor wat betreft ons geloof?

Spirituele reeks in de veertigdagentijd
In de veertigdagentijd nemen we de tijd voor geloofsverdieping. Zes weken lang steeds benaderd vanuit een andere spiritualiteit. De eerste avond is op Aswoensdag. Er wordt invulling gegeven aan onder meer Thomas à Kempis, Benedictijnse spiritualiteit, Iona, enzovoort, met wisselende werkvormen. De avonden zijn onder begeleiding van ds Mendie Hofma, Jorine de Klerk, Jandirk Pronk, Gerard van 't Spijker en ds Tineke Zijlstra.

Borrel met inhoud
Gemeentelieden die vertellen over hun werk of een onderwerp waar ze veel over weten. Steeds een lezing, gesprek en een borrel. Thema's zijn bijvoorbeeld de relatie tussen 'milieubewust leven' en 'christen zijn', en christen zijn in de politiek (over het lobbywerk).

Maaltijd-met-de-buurt
Samen eten en praten; steeds zijn er gasten uit de wijk in ons midden. Centraal staat de ontmoeting.

Geloofsgesprekskring
In het najaar gaat de 'geloofsgesprekskring-nieuwe-stijl' van start, dit jaar over de verschillende elementen in een ere-

* Geloofsopvoeding is een van de werkthema's die in het nieuwe kerkelijk seizoen aan de orde komt in de Oranjekapel (foto Christiane Karrer).

dienst. Zo praten we een keer over 'bidden', de gebeden die in de dienst voorkomen, maar ook ons gebedsleven thuis, we hebben het over bekende en onbekende kerkliederen, maar ook zullen we als deelnemers Bijbelteksten aan elkaar voorleggen die ons lief zijn.

Bijbellezende met het oog op de zondag

De Bijbel is een mooi boek en heel belangrijk voor ons als geloofsgemeenschap, maar... makkelijk leesbaar is de Bijbel lang niet altijd. Wat kan helpen is het samen lezen van een tekst. Horen wat de ander erbij denkt, je eigen gevoelens proberen te verwoorden; het verdiept je begrip van een tekst. Steeds lezen we een

Bijbelgedeelte dat op het leesrooster staat voor een zondagerna. Zo bereiden we ons voor op de zondagse viering.

Kerkdienst nabespreken

Een kerkdienst beleef je alleen, maar ook samen. Toch komt het er vaak niet van om de ervaringen met elkaar te delen. Immers, na de kerkdienst zijn er weer zoveel andere dingen te bespreken (en te regelen...). Af en toe nemen we de tijd om bij de koffie toch even stil te staan bij wat we net gehoord en gezongen hebben. Wat viel op? Wat bemoedigde of riep juist grote vragen op? Door er even met elkaar over te praten, blijft de kerkdienst ons beter bij en... weten we hoe anderen die

beleefd hebben. Praat u ook eens mee?

Concrete gegevens (tijd en plaats) volgen te zijner tijd, uiteraard ook in dit blad. We hopen op een mooi seizoen, met de woorden van lied 880:

*Het leven op aarde is vreugde en rijkdom
ontvouwde zich in schoonheid, fris groen
brengt haar mee,
het kleurt de seizoenen, alle bergen en dalen,
van ster tot onstuimige zee.*

*Dus houd van het leven geef dank aan de Schepper,
wees blij met het licht van de Zoon dat ons tooit.*

*Voel de kracht van de Geest en volg het pad van de vrede
tot ons leven zijn tijd heeft voltooid.*

Dag des oordeels

Arnold Rietveld

Uit liefde voor de componist J.S. Bach moesten de koorleden met overtuiging zingen: "Wer an ihn glaubet, der wird nicht gerichtet; wer aber nicht glaubt, der ist schon gerichtet". ("Wie in hem gelooft die wordt niet veroordeeld, maar wie niet gelooft is al veroordeeld").

We begaven ons daarmee op glad theologisch ijs. Op de Dag des Oordeels zal Jezus immers over de levenden en de doden oordelen en

wie gelooft heeft dan een streepje voor? Eén koorlid komt er niet uit en dacht oprecht dat er een drukfout in de tekst van de partituur stond. Hij waagt te zeggen: "Ik geloof niet dat ...". De dirigent zegt onder andere daarop: "Ja, als de ene helft wel gelooft dan zal de andere helft geholpen worden". Zo erg was het dus niet, aldus de dirigent. Als de gelovigen voorspraak voor de ongelovigen hielden dan zou iedereen toch nog gered worden? Het koorlid spettert tegen dat hij blijft geloven dat het een drukfout is geweest. "Als u het er niet mee eens bent dan kunt u zich beklagen bij Bach. Maar hij is dood en ligt begraven in Leipzig", zegt de dirigent.

Ons gevoel voor rechtvaardigheid is zo groot dat wij willen dat iedereen erbij hoort en dat wij zo min mogelijk onderscheid maken. Bij een koorrepetitie had een groepje tenoren zich bij een bestuurslid opgegeven voor een koraalmelodie. Tijdens een repetitie meldde zich een vrouw bij mij met het verzoek of een extra tenor zich bij dit groepje mocht voegen. Ik zei: "Ik ga hier niet over. Heeft die meneer zich al bij

ASJEMENOU!

het bestuur opgegeven?" De vrouw was van mening dat dit niet hoefde, want regels waren er toch niet om aan vast te houden? En bovendien – zo stelde zij – was die meneer een uitstekende tenor. Het was niet aan mij om onderscheid te maken. Ik zei slechts: "Mevrouw, als er volgens u geen regels zijn dan doet iedereen toch maar gewoon waar hij of zij zin in heeft?"

Een ander voorbeeld is een reünie voor koorleden van één van de Utrechtse kerken. Hier meldde zich een voormalig kerkmuzikant die in plaats van gewoon te zingen bij een vesperdienst haar instrument wilde bespelen, omdat zij gezien haar uitstekende staat van dienst daar recht op meende te hebben.

Als sommige mensen op aarde al zo met elkaar omgaan dan wordt het straks misschijnlijk dringen bij de hemelpoort!?

Asjemenou!

Wekelijks zetten geofefende en minder geofefende koorzangers van (kerk)koren in Utrecht en omgeving zich in om de mensen van (kerk)gezing en muziek te laten genieten. Ik ben één van hen. Mijn naam is Arnold Rietveld en ik zing. In de eerste plaats in het kerkkoor van de Engelse kerk te Utrecht, maar ik maak wel eens uitstapjes op projectbasis naar andere (kerk)koren. De stad Utrecht beschikt over een rijkheid en verscheidenheid aan muzikale tradities: uiteenlopend van uitbundig hossen op blaasmuziek in de kerk tot het bijna verstilde Gregoriaans. Kortom, de lofzang op de Heer gaat in verschillende talen en op verschillende manieren. Deze nieuwe column onder de titel 'Asjemenou!' is slechts een tipje van de sluier van wat je als koorzanger allemaal kunt beleven.

Bethelkerk start seizoen met feest

Tineke Zijlstra

De Bethelkerk van de protestantse wijkgemeente Zuilen begint het nieuwe gemeenteseizoen in het weekeinde van 20 en 21 september met een feest voor iedereen. Motto: 'de Bethelkerk voor én in de wijk!'

Op zaterdag 20 september is er een Chinees buffet in de Bethelkerk. Wie wil mee-eten kan haar of zijn naam invullen op het formulier dat achter in de kerk ligt, of zich telefonisch of per e-mail opgeven bij Albertine Verweij: 2468 336, e-mail: albertineverweij@gmail.com. De maaltijd begint om ongeveer 18.00 uur als de bus van de diaconale tocht weer terug is, zodat ook die deelnemers mee kunnen aanzitten.

Op zondag 21 september wordt het feestweekeinde voortgezet om 11.00 uur met een startdienst. Voorafgaand aan de dienst staat de koffie (en thee) klaar. Na de dienst worden ballonnen opgelaten met de wensen van de gemeenteleden. Daarna is er een lunch, waarvoor iedereen wat meebrengt. Vóór de dienst worden alle lekkernijen verzameld en tussen de middag wordt dit allemaal verdeeld, onder het genot van een kopje koffie of thee.

Vier de nieuwe start met ons mee!
De Bethelkerk voor én in de wijk

Programma:

- 11.00 uur Startdienst
- 12.30 uur Ballonnen oplaten
- 12.45 uur Samen lunchen (zelf meenemen, we delen met elkaar)
- 13.00 uur Drum Tastic (drum op grote ballen voor jong en oud)
- 13.00 uur Spellen rondom de kerk voor kinderen
- 13.30 uur Fietstocht (+/- 30 km)
- 15.00 uur Orgelconcert

Tijdens de festiviteiten worden er lekkere hapjes geserveerd en is er voor alle kinderen een gratis suikerspin!
Op = Op

Drummen op ballen

Ondertussen wordt alles klaargezet voor de workshops van Drum Tastic: drummen op grote ballen. Letterlijk wordt iedereen in de buurt opgetrommeld om met de wijkgemeente van de Bethelkerk mee te doen. Op de website www.drumtastic.nl is te zien dat jong en oud hiervan kunnen genieten. Om 13.30 uur begint een fietstocht van ongeveer dertig kilometer. Voor de kinderen zijn in en (bij mooi weer) rondom het kerkgebouw leuke spellen neergezet. Ook zijn er lekkere hapjes, en voor de kinderen een gratis suikerspin (op is op). Binnen zijn tegen betaling consumpties verkrijgbaar.

Orgelconcert

Om 15.00 uur worden de festiviteiten afgesloten met een orgelconcert door organist Jan Pieter Karman. Hij geeft een demonstratie op het orgel in de Bethelkerk. Wat voor geluid zit er nou in en wat kun je allemaal met het orgel in de Bethelkerk? We gaan het horen.

Natuurlijk hopen we dat het prachtig weer is. Mocht dit niet zo zijn dan zal het feest binnen worden gehouden, want het gaat sowieso door! Tot 20 en/of 21 september!

Jan Verkerk

Op 7 september start de wijkgemeente

Tuindorpkerk het nieuwe seizoen. Net als vorig jaar is er tijdens de dienst een tijdcollecte waar ieder die dat wil tijd kan geven voor een goed doel. Direct na

de dienst gaan we met z'n allen op de foto. En dan is er koffie met wat lekkers. Van 11.45 tot 12.45 uur zijn er activiteiten voor jong en oud.

Tuindorpkerk trapt af

De jongere kinderen gaan op allerlei manieren verbinden: loomen, kleurplaten maken, met een EHBO-er verband aanleggen en knopen en sjarren met palen en touwen. De 12+ers gaan ontdekken wie de slimste mens is. In de kerkzaal wordt de nieuwe TDK-folder gepresenteerd, speelt Paul Hessel op de vleugel en kunt u de nieuwe expositie bekijken.

Verbouwplannen

In de Voorhof staat de Wereldwinkel en kunt u zich laten informeren over de plannen voor de verbouw van de entree. Om 12.45 uur sluiten we af met een gezamenlijke lunch. Er is tot 13.30 uur crèche voor de kleinsten.

Iedereen is van harte welkom. De dienst begint om 10.00 uur.

Expositie

Van 21 september tot 24 november 2014 exposeert Henk van Loenen in de Tuindorpkerk. Zijn beeldend werk balanceert op de grens van figuratie en abstractie. De vragende, kwetsbare mensfiguur is zijn centrale thema. Zondagmiddag 21 september van 16.30 tot 17.30 uur vindt de opening van de expositie plaats. Natuurlijk kunt u elke zondag voor, tijdens en na de dienst ook genieten van zijn werk. Een artikel over de expositie van Henk van Loenen staat op pagina 20.

'Samen leven' in de Nicolai

Adriaan Verheij

ouderling vorming en toerusting

In het nieuwe seizoen van de Nicolai-gemeente, waarvan traditiegetrouw op de startzondag, dit jaar op 21 september de aftrap plaatsvindt, verdiepen wij ons in het thema 'Samen leven'.

Uit welke geestelijke traditie putten wij? Leren wij vooral individueel zalig te worden, levend uit Gods genade aan de enkeling? Of is er zoiets als de gemeenschap waarin wij de 'ander' niet zozeer leren zien als obstakel of als iemand die ons leven veraangenaamt, maar juist als

degene met wie wij en door wie zelf pas waarlijk 'mens' kunnen worden? Het zou zomaar kunnen dat de kerkelijke gemeenschap te midden van de verbroekeling van de loyaliteitsbanden in deze vloeibare tijden, iets wezenlijks te zeggen heeft aan een ieder die het horen wil.

Praktijk

Samen leven, dat klinkt prachtig! Maar dat samen blijkt in de praktijk nog niet zo eenvoudig. Samenleven van mensen met verschillende achtergronden - raciaal, etnisch, religieus of economisch - blijkt één van de moeilijkste uitdagingen van vandaag de dag. Hoewel onze

maatschappij materieel (voor de meesten) steeds welvarender en ingewikkelder wordt, is er een tendens te om voorkomen dat we omgang hebben met mensen die anders zijn of leven. Onze samenleving wordt steeds meer 'vloeibaar'; vaste verbanden, vaste contracten, vaste relaties tellen steeds minder mee. Wil je mee komen, moet je flexibel zien te zijn, of anders ten onder gaan, en naar de marginaliteit verdwijnen.

Luisteren

Samen leven en samen werken begint met luisteren naar de ander, je verplaatsen in de ander. Vaardigheden, die je moet oef-

nen en trainen, zoals samen musiceren. Als je niet observeert, kun je niet converseren.

Kortom, maak het avontuur het komende jaar weer mee, als wij onszelf en anderen de vraag stellen, hoe wij samen kunnen leven. Om er misschien wel vrolijker, sterker en geestelijk rijker uit te komen.

Alvast één datum om te noteren in uw agenda; op donderdagavond 16 oktober ontvangen we pastor en contextueel therapeut Henk Vrielink in de Nicolaïkerk. Hij neemt ons mee in zijn gedachten rond dialogisch en lokaal samenleven. 'Ik ben verbonden, dus ik besta...'

Bibliodrama: nieuwe cursus in Bethelkerk

In oktober, november en december wordt in de Bethelkerk een cursus 'bibliodrama' gegeven. Een gek woord, dat toch staat voor wat het is: Biblio onthult de Griekse oorsprong van het woord Biblia: verzamelde geschriften. Dus de boeken die samen de Bijbel zijn. De cursus gaat altijd over een tekst die op het leesrooster van de maand staat. 'Drama' is eveneens een Grieks woord dat samenhangt met handelen/doen. Het komt uit de wereld van het toneel; 'drama' heeft te maken met de totale heftigheid van het leven.

Op de cursusavonden gaat het om Bijbel-lezen. Maar vooral om Bijbel-doen. We lezen het Bijbelgedeelte van een van de komende zondagen. We duiken er samen in, door lezen, vragen en oriënterend praten en vragen erover. Daarna wordt het verhaal op de vloer 'in kaart gebracht'. Dan kiest elke deelnemer zijn/haar rol op een bepaalde plek, in de gegeven ruimte. Vanuit die rol, vanuit die plek ontstaat er gesprek, onder begeleiding van de spelleider. Dat gesprek is de uitdaging. Het betekent: ontmoeting en confrontatie. De ervaring leert dat de Bijbel zich in jouw leven kan openen op een onvergetelijke, dynamische manier. Jaren later weten mensen nog te vertellen wat ze mee maakten en hoe er een nieuw verstaan kwam. Van de Bijbel en van zichzelf. Maak het mee, dan weet je waar je het over hebt.

Op de tweede maandagavond van de maand vindt de cursus plaats in een zaal van de Bethelkerk, telkens van 20.00 tot 22.00 uur. Begeleiding is in handen van Seintje Bos en ds Tineke Zijlstra. De cursusavonden zijn op 13 oktober, 10 november en 8 december.

Praten met lotgenoten na sterfgeval

U Centraal en Buurtteam Ondiep-Pijlsweerd starten op maandag 15 september de lotgenotengroep Samen verlies verwerken, voor 55-plussers uit de gemeente Utrecht.

Vaak is er vlak na het overlijden van een dierbare volop aandacht voor de nabestaande, maar ebt dat na een tijdje weg. Mensen durven hun verhaal niet meer te vertellen, maar hebben daar nog wel behoefte aan. In de groep Samen verlies verwerken kan dat. De groep is bedoeld voor inwoners van de gemeente Utrecht die 55 jaar of ouder zijn en een dierbare hebben verloren. Om te kunnen deelnemen aan de groep is het belangrijk, dat u de eerste heftige emoties na het overlijden achter de rug heeft, zodat u ook open kunt staan voor het verhaal van de ander.

De groep komt vijf keer bij elkaar en wordt begeleid door een sociaal werker en een vrijwillige ervaringsdeskundige. Deelname aan de groep is gratis. De bijeenkomsten vinden plaats op maandagochtend vanaf 15 september, van 10.00 tot 12.00 uur in De Speler, Thorbeckelaan 18c in Utrecht. Er is plek voor acht deelnemers.

Voor meer informatie en aanmelden kunt u op werkdagen 's ochtends bellen naar 2361 770 of kijken op www.u-centraal.nl of groepen. Vooraf aanmelden bij marianvangiezen@online.nl of 06-1841 9992 of diana.rusch@versatel.nl.

Kring Bijbel en Kunst bijeen

Op woensdag 10 september komt de Kring Bijbel en Kunst van de Wilhelminakerk weer bijeen. Vanaf 10.00 buigen de deelnemers zich in de Huiskamer, aan de Hobbemastraat 41, over een afbeelding in combinatie met een bijbelgedeelte. Met deze kring kan iedere geïnteresseerde zonder verdere voorbereiding mee komen doen, ook mensen die niet zoveel van de Bijbel denken te weten. Het is iedere keer weer verrassend om te merken hoeveel betekenis je kunt halen uit het goed kijken naar een afbeelding. Wilt u het eens komen proberen? Welkom! Graag even vooraf aanmelden bij ds Marian van Giezen, 06-1841 9992 of per e-mail: mari-anvangiezen@online.nl, of bij Ankie la Rivière, telefoon 2513 713 of per mail: jfa.la.riviere@inter.nl.net.

Eerste lustrum Winkel Terre des Hommes

De Terre des Hommes winkel Utrecht aan de Amsterdamsestraatweg 392 viert in september haar Eerste Lustrum. Vijf jaar geleden is deze winkel opgezet door een enthousiaste groep vrijwilligers ondersteund door het Landelijk Bureau van Terre des Hommes Nederland. De toenmalige wijkwethouder Rinda den Besten heeft deze winkel geopend.

De vrijwilligers vieren dit lustrumfeest op zaterdag 20 september vanaf 17.00 uur in de winkel. Tijdens deze inloop is er een reünie voor alle vrijwilligers die zich in deze jaren hebben ingezet voor het goede doel. Voor de klanten gaat aan deze zaterdag een actieweek vooraf met allerlei verrassingen. Komt gerust langs in de week van 14 tot 20 september om van kortingen en cadeautjes te profiteren en zo dit feest mee te vieren.

Het is Terre des Hommes gelukt om van haar winkel in Utrecht een groot succes te maken. Dit is te danken aan een grote groep vrijwilligers van winkellederwerkers en bestuursleden die de continuïteit van de winkel hebben kunnen waarborgen. Ook alle mensen die hun goede tweedehands spullen afgestaan hebben voor de verkoop in de Terre des Hommes winkel hebben hun steentje bijgedragen voor het goede doel.

Het goede doel van de Terre des Hommes winkel Utrecht is een crisiscentrum voor mishandelde vrouwen en kinderen in Cambodja, velen van hen zijn verhandeld voor de seksindustrie. Het is een project van Terre des Hommes Nederland, dat de steun verdient van deze groep vrijwilligers. De inzet van de groep vrijwilligers om samen te werken voor het goede doel is groot en blijkt voor velen een zinvolle vrije tijdsbesteding.

Goede tweedehands spullen, kleding, speelgoed, boeken en kleine huishoudelijke artikelen kunnen in de winkel worden afgegeven tijdens de openingstijden op dinsdag tot en met zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur. In de Terre des Hommes-winkel kunnen mensen zich tevens aanmelden als vrijwilliger. Vraag even naar Thea Haverkort, telefoon 06-4046 6142; zij is eveneens vrijwilliger bij Terre des Hommes in Utrecht.

IN CONTACT KOMEN MET DE WIJK OVERVECHT

Pelgrimeren in Iona traditie

Irene Stok

Diaconaal Missionair Orgaan-medewerkers Erna Treurniet en Irene Stok zijn betrokken bij Iona. Voor de Nederlandse Iona Groep organiseren zij op vrijdag 3 oktober een bijzondere stadspelgrimage door Utrecht Overvecht.

De Iona Community is een wereldwijde oecumenische beweging die zich inzet voor liturgievernieuwing, gemeenschapsopbouw en voor het werken aan vrede en gerechtigheid. Ze is in 1938 opgericht in Glasgow. Dat is een grote stad met veel verschillende wijken. Dominee George MacLeod, de oprichter van de IC, was begaan met de bewoners van de wijk Govan. In die wijk woonden in de jaren dertig van de vorige eeuw veel werkloze mensen met alle problemen die daarbij horen.

Ervaren

Wie wel eens op Iona is geweest, kent de pelgrimage over het eiland. De Iona Community organiseert ook stadspelgrimages. Een stadspelgrimage is een wandeling door een stad of een wijk om te ervaren hoe de mensen daar leven.

De Nederlandse Iona Groep biedt de mogelijkheid om aan een stadspelgrimage mee te doen in

* Hart voor de wijk Overvecht (foto's Irene Stok).

de wijk Overvecht. Dit is een manier om behalve met de wijkbewoners van Overvecht ook kennis te maken met de Nederlandse Iona Groep en het gedachtengoed van de Iona Community. Erna Treurniet is betrokken bij de Nederlandse Iona Groep en is buurtpastor in Overvecht. Zij kent daar zodoende veel mensen en organisaties. Door haar contacten in de wijk krijgen we op vrijdag 3 oktober tijdens een pelgrimage de mogelijkheid om kennis te maken met de wijk Overvecht en met de mensen die daar wonen en werken.

Ontmoetingen

Iedereen zal met minimaal twee mensen of organisaties in contact komen. Dit zijn mensen die we in onze eigen leefwereld niet

vaak zullen tegenkomen: mensen bij de Voedselbank, een uitgeprocedeerde asielzoeker, mensen bij de weggeefwinkel, het buurtteam, de moskee, het Leger des Heils, buurtbewoners en een woongroep die zich in wil zetten voor de wijk.

Na al die ontmoetingen kunnen we elkaar de vraag stellen: 'Woont God in Overvecht?'

Wie op deze manier Overvecht wil ervaren, nodigen wij uit om dit via deze pelgrimage te doen. We gaan in kleine groepjes door de wijk wandelen en komen op plaatsen waar we mensen ontmoeten.

Voor de organisatie is het noodzakelijk om te weten hoeveel mensen er willen meedoen aan deze stadspelgrimage. Hoe meer deelnemers er mee doen, hoe

Programma

Het programma van de middag: 13.00 verzamelen op station Utrecht Overvecht aan de Overvechtse kant (kant van spoor 3).

13.05 welkom en opening met aansluitend koffie en thee.

13.30 vertrek in kleine groepen (graag foto's uploaden en kabeltje om de foto's op een pc te zetten) om door de wijk te gaan lopen aan de hand van een route en een aantal vragen. Onderweg komen de groepen langs mensen en organisaties voor een ontmoeting.

16.30 aankomst in het Johannescentrum, ervaringen uitwisselen en foto's uploaden 17.30 maaltijd verzorgd door Hanna's Herberg (dieetwensen en/of vegetarisch bij opgave vermelden)

18.45 vesper met de foto's.

19.30 afsluiting en vertrek (het Johannescentrum ligt op ongeveer zeven minuten lopen van station Overvecht); zie ook www.ionagroep.nl.

meer mensen en organisaties in de wijk beschikbaar dienen te zijn voor een ontmoeting. Opgeven dus graag zo spoedig mogelijk, uiterlijk 15 september via utrecht2@ionagroep.nl. De kosten voor deze dag zijn vijf euro per deelnemer.

Herdenkingsvesper in Engelse kerk

Arnold Rietveld

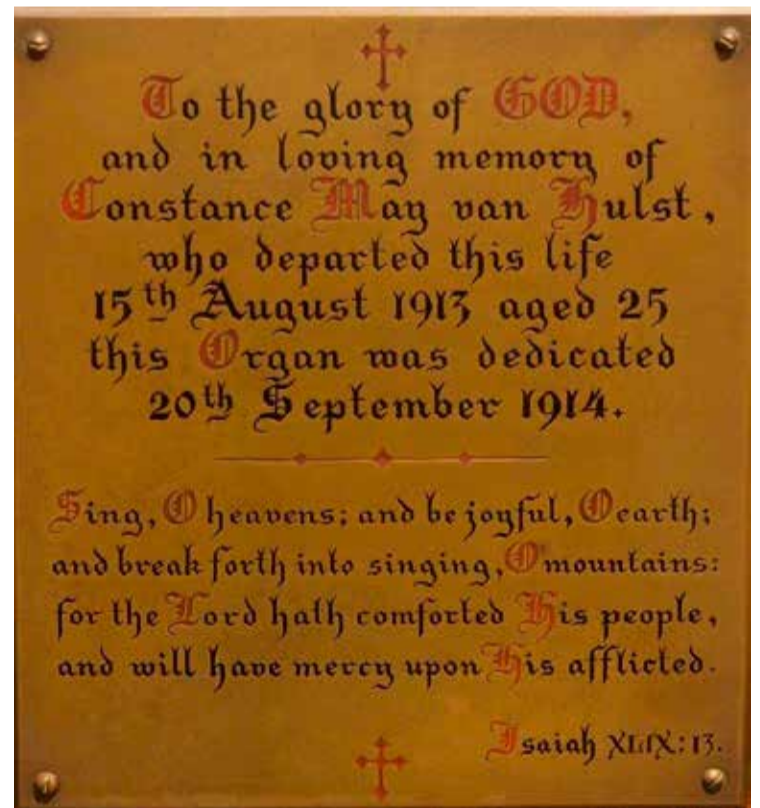
Op 20 september viert de Engelse kerk te Utrecht de inwijding van het kerkorgel van de Utrechtse orgelbouwer Johan de Koff. Het orgel ontleent zijn ontstaan aan een tragedie waarbij een jonge vrouw veel te vroeg uit het leven gerukt werd. Over het leven van deze vrouw is niet veel bekend behalve uit de krantenartikelen over haar dood en over de inwijding van het orgel.

Haar naam was Constance May van Hulst, een talentvolle organiste van 25 jaar jong, die logeerde bij

familieleden in de regio Utrecht en op 15 augustus 1913 tijdens een boottocht in de Loosdrechtse plassen verdronk. Dankzij een schenking van haar ouders kon de Utrechtse orgelbouwer Johan De Koff aan de bouw van het orgel in de Engelse kerk beginnen. Op 20 september 1914, terwijl de oorlogswolven zich aftekenden in Europa, werd het De Koff-orgel ingewijd in een sobere plechtigheid, waarbij een zus van de overledene, Gertrude van Hulst, het orgel bespeelde.

Bätz-Witte traditie

Johan de Koff kwam voort uit een orgeltraditie die door de Duitse orgelbouwers Johann Heinrich Hartmann Bätz (1709-1770) en

Christian Gottlieb Friedrich Witte (1802-1873) en hun nazaten in Utrecht gevestigd was. De Koff (1863-1950) had het vak van orgelbouwer als meester knecht geleerd bij de orgelfirma Bätz-Witte. Na de dood van Johan Frederich Witte in 1902 werd de firma opgeheven en begon J. de Koff zijn eigen orgelmakerij en zette zo de lijn Bätz-Witte voort. J. de Koff bouwde vooral orgels voor de Gereformeerde Kerken in Utrecht.

* Klavier van het De Koff-orgel in de Engelse kerk.

* Gedenkplaat op het orgel.

Op 20 september 2014 – honderd jaar na dato – zullen de huidige en voormalige koorleden samenkomen voor een speciale vesperdienst ('Evensong') in dankbaarheid voor dit stukje muzikale erfgoed in Utrecht. Deze dienst begint om 16.30 uur. Na afloop zijn de deelnemers van die speciale dienst uitgenodigd om na te praten over de feestelijkheden en te genieten van een *English Cream Tea*.

SEIZOENSTART CHORAL EVENSONG MET SCHOLA DAVIDICA IN JANSKERK

Een oude 'faux bourdon' en een modern Agnus Dei in de Janskerk

Jaap Boeschoten

Op zondag 28 september beginnen om 17.00 uur weer de maandelijkse Choral Evensongs van de Schola Davidica in de Janskerk. In deze Evensong klinken de sonore klanken van een Magnificat van William Byrd gecomponeerd als een 'faux bourdon'. Letterlijk betekent dit in het Frans 'valse bas'.

Het is een muzikale manier van harmoniseren die in de late middeleeuwen en de vroege Renaissance opkwam om melodieën eenvoudig meerstemmig te maken of om de melodie te begeleiden.

Door de monotone kwaliteit van parallelle akkoorden is de tekst goed verstaanbaar, in die tijd een vereiste van de geestelijkheid. In 1430 heeft de Vlaams-Nederlandse componist Guillaume Dufay als een van de eersten deze componeertechniek toegepast. In tegenstelling tot wat men meer gewend was, een spel van contrasterende lijnen die door elkaar speelden, werden in de faux bourdon voor die tijd volle akkoorden geplaatst. In Engeland werd deze techniek op een eigen manier uitgewerkt en werden veel 6-3 akkoorden gebruikt met aan het einde van de zinnen octaaf-kwint samenklanken.

Zo zijn in dit Magnificat en Nunc dimittis van Byrd afwisselend stukken 'plainsong' en sonore homofone akkoorden te horen, een vorm die in later werken nog veel vaker terug kwam.

Dubbelkorig

Bijzonder is dat de anthem in deze Evensong, het Agnus Dei van Frank Martin, zeker aan het begin een vergelijkbare klankkleur heeft.

Het dubbelkorige stuk begint met staande kwint-akkoorden van koor 2, waar een eenstemmige melodie van koor 1 zich vrij over heen beweegt. Frank Martin is een componist uit de vorige eeuw en in de loop van het stuk komen dan ook steeds spannender akkoorden voor, en verlaat de muziek het faux bourdon-gevoel, maar blijft een basis houden van kwinten en octaven die eenzelfde rust uitzalen als het werk van Byrd. Frank Martin (1890-1974) was een Zwitserse componist die na de Tweede Wereldoorlog in

* Schola Davidica tijdens een uitvoering (foto Hans Nijman).

Muziek in Choral Evensong Janskerk 28 september 17.00 uur

- Koorgebed: A new commandment – Thomas Tallis
- Intochtshymne: A new Commandment – Hymns Old and New 4
- Preces and Responses – Thomas Ebdon
- Psalm 140 – Gert Oost
- Psalm 51 – kloostertoon
- Magnificat & Nunc dimittis (faux bourdon) – William Byrd
- Anthem: Agnus Dei – Frank Martin
- Slothymne: Heaven shall not wait – John L. Bell (Iona)

Nederland woonde, aanvankelijk in Amsterdam, later in Naarden waar hij in 1974 overleed. Zijn voormalige woonhuis is thans als museum toegankelijk.

Zijn stijl is gematigd-modern met sterke nadruk op ritmiek. Zijn harmonieën glijden heel natuurlijk van de ene naar de andere toonaard, zonder dat zijn muziek atonaal wordt, waar hij een grote hekel aan had.

Iona

Verder klinken in deze Choral Evensong het koorgebed 'A new commandment' van Thomas Tallis, de Preces and Responses van Thomas Ebdon en een psalm van Gert Oost. Op een kloostertoon

sluiten we de viering samen af met: 'Heaven shall not wait' van John L. Bell uit Iona.

Wees welkom op 28 september om 17.00 uur in de Janskerk voor deze eerste Evensong van de Schola Davidica in het nieuwe seizoen. Het belooft een inspirerende en warme ervaring te worden met een oproep tot mededogen en liefde, waar deze gewelddadige wereld zo veel behoefte aan heeft.

Het koor staat onder leiding van Lisette Bernt, het orgel wordt bespeeld door Jan Hage. Toegang is gratis en bij de uitgang is een collecte. De deuren gaan open om 16.30 uur. Van harte welkom!

* Frank Martin.

* William Byrd.

Meezingnacht 'Rhythm of Life'

Op vrijdag 19 september vindt in de lutherse kerk aan de Hamburgerstraat opnieuw een Meezingnacht plaats. Met het thema Rhythm of Life wordt het 'koor voor één avond' meegenomen in de wereld van ritme en lied: van een swingend Afrikaans lied, een pulserend Indianenlied, of een uitgelaten Balkannummer tot een ingetogen Indiase mantra. De wereldliedren worden in een ontspannen sfeer 'by heart' ter plekke aangeleerd. De zang wordt begeleid op gitaar, accordeon, viool en percussie. De Meezingnacht is toegankelijk voor iedereen met zin in zingen, zowel ervaren als beginnende zangers. Er wordt wel een toegangsprijs gevraagd: vijftien euro voor volwassenen, een tientje voor U-pashouders en vijf euro voor kinderen. De Meezingnacht begint om 20.00 uur en duurt tot 23.00 uur. Aanmelding: zing@meezingnacht.nl, verdere informatie: www.meezingnacht.nl.

Steven Slappendel

Zondag 7 september is er om 10.00 uur een cantatedienst in de Nicolaïkerk, waarbij zal worden uitgevoerd de cantate 'Lobe den Herrn, meine Seele' (BWV 69a) van J.S. Bach (1685-1750). Deze zondag, de twaalfde na Trinitatis, valt gelijk met de laatste dag van het Festival Oude Muziek en het Uitfeest in Utrecht.

De cantate 'Lobe den Herrn, meine Seele' wordt door Bach voor het eerst uitgevoerd op zondag 15 augustus 1723, de twaalfde zondag na Trinitatis!, in de Thomaskerk van Leipzig. De tekst van het openingskoor is ontleend aan Psalm 103: 2. De teksten van de recitatieven en de aria's zijn geïnspireerd op de evangelielezing van die zondag: Markus 7: 31-37, het verhaal van de genezing van de doofstomme door Jezus. De tekst van het bekende slotkoraal 'Was Gott tut, da ist wohlgetan' is van Samuel Rodigast.

Instrumenten

Opvallend bij de cantate is de omvang van de instrumentale bezetting: naast de strijkers en de houtblazers spelen ook de koperblazers (drie trompettisten!) en de paukenist mee. Bach gebruikt deze bezetting onder andere ook bij zijn Oster-en Himmelfahrts-oratorium. Cantate 69a wordt door Bach meerdere malen hergebruikt en bewerkt. De laatste

versie die Bach maakt, is voor de wisseling van de gemeenteraad in 1748. Daarom is deze cantate bekend geworden onder de naam 'Ratswechsellcantate'. In Bachs tijd was de cantor, of de director musicus, zoals Bach zichzelf het liefst noemde, in dienst van het stadsbestuur.

In deze cantatedienst is de voorganger ds Dirk Neven en de organist is Berry van Berkum. De vocale solisten zijn: Paulien van der Werff, sopraan, Andrew Allock, altus, Henk Gunneman, tenor, en Erks Jan Dekker, bas. Verder wordt er meegewerkt door de Cappella di San Nicolai en de Vespercantorij onder leiding van Ko Zwanenburg.

Ko: artistieke motor

Na de cantatedienst zal er aandacht geschonken worden aan het jubileum van Ko Zwanenburg, die 25 jaar in dienst is van de PGU, waarvan tien jaar verbonden aan de Nicolaïkerk als cantor-organist. Ko heeft in deze periode veel bijgedragen aan de kerkmuziek in Utrecht, eerst in de Marcuskerk en later in de Nicolaïkerk. In de Marcuskerk heeft hij naast

'DIRECTOR MUSICUS' KO ZWANENBURG 25 JAAR IN HET VAK

Feestelijke cantate op een jubileumzondag

* Zilveren jubilaris Ko Zwanenburg.

zijn werk als organist ook de cantorij geleid. De kindermusical projecten zijn initiatieven van Ko geweest. Hij heeft vanaf het begin de muzikale leiding gehad. Met zijn komst naar de Nicolaïkerk werd dit project een gezamenlijk gebeuren met uitvoeringen in bei-

* Cappella di San Nicolai met de Vespercantorij (foto Steven Slappendel).

de kerken. In de Nicolaïkerk heeft Ko bijgedragen aan de ontwikkelingen in de kerkmuziek, zowel in de 'gewone' zondagse diensten als de bijzondere vieringen met de uitvoering van (Bach-) cantates en de vespers op de eerste zondag van de maand. Daarnaast is Ko de 'artistieke motor' van de stichting die de NicolaiConcerten organiseert. In Utrecht levert hij een mooie bijdrage in verschillende samenwerkingsprojecten.

Ko zal het zelf niet zo duiden, hij gaat voor de inhoud en de muziek en wil daarmee de lofzang gaande houden en het evangelie met de kerkmuziek bij de mensen brengen, maar ik vind ook voor hem de functieomschrijving van Bach wel mooi: 'director musicus'.

U wordt van harte uitgenodigd deze feestelijke cantatedienst bij te wonen. Na afloop van de dienst kunt u Ko feliciteren.

Utrecht Lezing over Eerste Wereldoorlog

Henno Willering

Elke vierde woensdag van de maand is in Parc Transwijk een lezing voor (met name) ouderen over godsdienst, maatschappij, economie, politiek of kunst en cultuur door deskundige sprekers die met passie over hun vakgebied kunnen vertellen. Op 24 september is de spreker dr. Bert van der Velden, onderwijzer en deskundige van de Geschiedenis van de Eerste Wereldoorlog.

Nederland was neutraal in de jaren 1914-1918, maar de ons omringende landen hebben de gruwelijke oorlog aan den lijve on-

dervonden. De herinnering daaraan is altijd aanwezig; de 'grote oorlog' wordt nog altijd beleefd. Bij ons is dat slechts een blinde vlek. Het grote aantal slachtoffers maakt de meeste indruk, maar er waren ook andere ingrijpende gevolgen in Europa en de wereld; veranderingen die als nooit tevoren de wereldorde op zijn grondvesten deden schudden. Om er enkele te noemen:

- de val van een groot aantal keizerrijken en koninkrijken
- de neergang van Europa als dominante factor in de wereld
- de techniek die de strijdwijze ging domineren en bepalen
- het begrip 'totale oorlog': ieder mens in een deelnemend land krijgt met de oorlog te maken. Deze gebeurtenissen samen met

vele andere hebben een wereld geschapen, die ertoe heeft geleid dat de mensheid op weg ging naar weer een nieuwe oorlog. Nu het een eeuw geleden is dat dit drama zich voltrok, proberen we ons een helder beeld te vormen dat recht doet aan deze heftige jaren. De lezing wordt ondersteund door vele authentieke beelden. U bent welkom in Parc Transwijk (Hof van Transwijk 16) van 14.00 tot 16.00 uur. De zaal is open vanaf 13.30 uur. De toegang en de koffie/thee zijn gratis; wel verwachten wij een bijdrage in de collecte van minimaal vijf euro om de kosten te dekken.

* Klaprozen, Brits symbool voor de gesneuvelde soldaten (foto Wikipedia).

Uitfeest ook in de Klaaskerk

Steven Slappendel

Op zondag 7 september draagt de Nicolaïkerk ook bij aan het programma van het Utrecht Uitfeest. Om 10.00 uur is er een feestelijke Bachcantatedienst waarover in dit nummer meer staat.

Het Utrechts Operakoor onder leiding van Ardjoena Soerjadi

met medewerking van Eric Noya, piano, zingt om 12.45 uur Franse en Italiaanse operakoorstukken. Om 13.30 en 15.00 uur gaat 'Händel versus Bach'. Twee beroemde grootheden naast elkaar. Tijdens hun leven is het nooit tot een ontmoeting gekomen. In dit programma ontmoeten ze elkaar muzikaal. Ze schreven beiden grootse muziek voor viool en voor orgel. Vanmiddag uitgevoerd bij het Sweelinck orgel. De jonge

*Violist Cecilia van Berkum treedt op bij het Uitfeest (foto Wim van der Geest).

violisten Tina Draadler en Cecilia van Berkum spelen beiden bij het Jeugd Orkest Nederland en zullen de kerk vullen met klanken uit hun fraaie instrumenten, zowel solistisch als met orgel. Het Sweelinck-orgel wordt bespeeld door Berry van Berkum, organist van de Nicolaïkerk.

Oude Muziek

Tussen deze twee uitvoeringen door, bespeelt Malgosia Fiebig vanaf 14.00 uur de Hemonybeiaard en klinken er van grote hoogte beiaardbewerkingen van componisten die centraal staan in het Festival Oude Muziek. Het aandeel van het programma van het Uitfeest wordt afgesloten met een Choral Evensong.

Choral Evensong is de naam van een kerkdienst in de late middag of avond waarbij het grootste deel van de dienst gezongen wordt. Het laat de bezoekers kennismaken met kerk(koor)muziek volgens de Anglicaanse traditie. Aan deze Evensong werken mee dr. Rijk Schipper, voorganger, organist Berry van Berkum en de Vespercantorij onder leiding van Ko Zwanenburg.

De cantorij zingt Praise ye the Lord (Psalm 148: 1-3) van Alan Bullard (b 1947) en Psalm 110 en 111 en verder klinken Magnificat en Nunc Dimittis van Charles

V. Stanford (1852-1924). De schriftlezing uit het Eerste Testament is 2 Koningen 19 : 29-37 en de schriftlezing uit het Tweede

Testament Efeze 1: 15-23. Het afsluitend orgelstuk is een Toccata van Charles-Marie Widor (1844-1937).

* Een artikel over het kunstproject in de Dominicuskerk staat op pagina 20.

14 maart, 13 juni, 19 september en 12 december in Utrecht

meezingnacht

wereldlieders met hart en ziel

Overal ter wereld vind je prachtige liederen die verschillende levenskwaliteiten aanspreken en je diep in je ziel raken. Met deze liederen vormen we tijdens de meezingnacht een "koor voor één avond". We maken al zingend een wereldreis naar eigentijdse, traditionele en spirituele liederen uit alle windstreken. De liederen worden "by heart" aangeleerd en gezongen, dus zonder bladmuziek. De beleving is volledig bij de energie en stroom van de muziek.

Zowel voor ervaren als beginnende zangers.

14 maart, 13 juni, 19 september en 12 december
20.00 - 23.00 uur
Lutherse Kerk, Hamburgerstraat 9, Utrecht

€ 15,- / U-pas € 10,- / kinderen € 5,-

aanmelding via www.meezingnacht.nl
meer info: zing@meezingnacht.nl

De avond wordt geleid door
Andrea Häuser en Martijn Nanninga

Orgelconcert Doopsgezinde Gemeente Utrecht 375 jaar

Teije Bakker

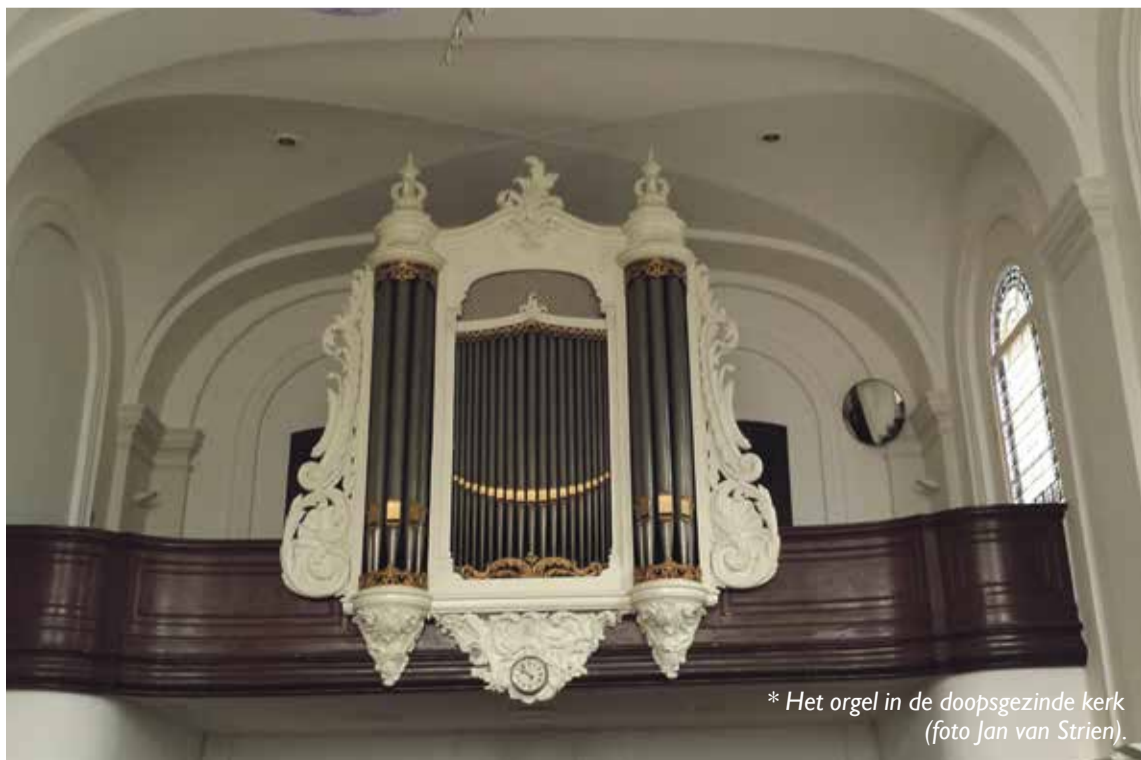
voorzitter doopsgezinde kerkenraad

In het kader van het 375-jarig jubileum van de Doopsgezinde Gemeente Utrecht geeft Rob van Efferink op 27 september om half drie een orgelconcert in het kerkgebouw aan de Oudegracht 270. Van Efferink is de vaste organist van de

Vredeskerk in Katwijk en hij bespeelt daar het Bätz-orgel dat oorspronkelijk de Doopsgezinde kerk in Utrecht sierde.

Het concert draagt de titel 'Power of Life', een toepasselijke naam voor het jubileum van een gemeente die na 375 jaar van hoogtepunten en dieptepunten nog steeds een vitale gemeenschap is.

Van Efferink zal tien stukken vertolken uit verschillende periodes, van Buxtehude en Händel tot Takle (geboren 1942). Terecht wordt het concert begonnen met een bede tot God ('Ach bleib mit deiner Gnade' van M. Reger) en een danklied ('Nun danket alle Gott' van S. Karg-Elert) en na trompetgeschal halverwege ('Trumpet Tune in D' van J. Stanley) eindigt het concert met 'Power of Life' van M.L. Takle.

* Het orgel in de doopsgezinde kerk (foto Jan van Strien).

KOPTISCHE ORTHODOXIE STAMT AF VAN APOSTELEN

“We worden ondergedompeld in God”

Kennismaken met migrantenkerken (I)

In dit nieuwe lees seizoen besteedt de redactie in elke editie, dus maandelijks, aandacht aan een migrantenkerk in Utrecht. Ging het in een eerdere serie over deze geloofsgemeenschappen in Utrecht – vier jaar geleden – om de beleving van een ‘buitenstaander’, in de nieuwe reeks vertelt een betrokken kerklid juist de beleving in deze gemeenten ‘van binnenuit’. Het gesprek staat dan ook centraal in deze serie artikelen.

‘Kennismaken met migrantenkerken’ staat onder redactie van Arnold Rietveld en Arie Moolenaar. Deel 1: de Koptisch-Orthodoxe Kerk Mari Guirguis & Sint Demiana, gevestigd aan de Adriaan van Bergenstraat 61 in Utrecht.

Lezers die willen reageren op onderstaand interview van ds Tineke Zijlstra met dr. Khalil, worden van harte uitgenodigd dit te doen. Mailen kan naar: kerkindestad@protestant-utrecht.nl.

Tineke Zijlstra

Van binnenuit leer je een kerk kennen wanneer je binnengaat, over de drempel stap.

Voor onze artikelen over migrantenkerken gaan we zulke drempels over. Ik betreed een ruimte vol vertier...

Een vrouw maakt me wegwijs. Haar naam is dr. Elham Khalil. Later vervolgen we ons gesprek over de Koptische geloofsgemeenschap bij haar thuis. Ze nodigt me uit de eredienst te ondergaan: “Bereid je voor op een hele ochtend kerkdienst. In onze diensten draait het om God. We worden ondergedompeld in God. Van God is de eeuwigheid. De mens heeft de tijd. Laat los de tijd zoals in jullie vieringen en onderga de eeuwigheid.”

“Heel ons doen en laten is vanuit Gods liefde, een reactie in liefde.”

Ik ben in contact met iemand vol eerbied voor de eeuwenlange rijke traditie waarin ze zelf ondergedompeld is. Eenmaal bij haar thuis onderga ik een stoomcursus ‘tweeduizend jaar Koptische orthodoxie’. De Koptisch Orthodoxe Kerk Mari Guirguis & Sint Demiana is in het jaar 61 AD gesticht door de apostel Marcus. Ze bouwt voort op de oude religieuze Egyptische traditie. Elham Khalil, als jonge vrouw naar Nederland gekomen, woont al 45 jaar in ons land. Haar leven wordt gekenmerkt door: God, literatuur

en communicatie. Ze heeft veel gepubliceerd. Mevrouw Khalil vertelt geëngageerd en gedecideerd over haar over betrokkenheid bij de Koptisch Orthodoxe Kerk in Nederland. En ik? Ik luister, de oren op steeltjes.

Opvallende verschillen

Mevrouw Khalil vertelt dat ‘orthodox’ betekent: afstamming vanaf de apostelen. Per land krijgt dat een eigen uitdrukking. Van origine komen de Kopten uit Egypte, dat klinkt nog in de naam. Al vertellend passeren veel verschilpunten tussen de Koptische orthodoxie en het protestantisme zoals zij dat kent.

Ze ervaart dat de mens denkt het zelf voor het zeggen te hebben. Dat maakt zelfvoldaan. Mensen van nu willen niemand buiten zich. Ze denken: alles, kan, alles mag, ik wil het dus... laat me genieten. Bij de Kopten staat God centraal, in Nederland de mens. Of dit verschil diep doorwerkt in de omgang met God? Elham Khalil: “In de protestantse orthodoxie is vrees voor God, bij ons wordt het leven bepaald door Gods liefde.”

Geloofscommunicatie

Haar moeite met het Nederland van dit moment ligt in het gebrek aan geloofscommunicatie. Het verdriet haar dat geloof het leven niet totaal doortrekt. Zoiets is onmogelijk in Egypte en in hun kerk. Geloof bepaalt het leven van allen: christenen, moslims - op alle levensterreinen. Een pijnlijke miskenning van de geschiedenis van orthodoxe christenen is de algemene tendens om alles wat niet westers is, af te doen als fundamentalistisch. “In Egypte kunnen alle gelovigen samen zeggen: er is geen God dan God, want de godsopvatting stemt overeen.” Het tweede stukje (“en Mohammed is zijn profeet”) is het punt

* De Koptisch-Orthodoxe kerk in Utrecht (foto Arie Moolenaar).

* Dr. Elham Khalil in de Koptisch-Orthodoxe kerk van Utrecht.

van verschil. “Jammer genoeg verschillen de Kopten in Nederland meer van andere christenen dan in Egypte”, zegt mevrouw Khalil.

Sacramenten

Nog een wezenlijk verschil ligt in

de omgang met sacramenten, legt mevrouw Khalil uit. “De Koptisch orthodoxe kerk kent zeven sacramenten. Ze heiligen het leven en verbinden de eeuwenlange continuïteit met het heilige. Gewijde priesters bemiddelen de heilige

Heringebruikneming kerkgebouw Kopten

Het is feest in het weekeinde van 13 en 14 september, omdat de herbouwde Koptische kerk in Utrecht opnieuw in gebruik genomen wordt. Zie voor meer informatie de website koptischkerkutrecht.nl.

werking van de overige zes sacramenten. De heilige Geest is op hem geblazen, daardoor worden olie, water, brood, wijn geheiligd. Zo gezien maakte de protestantse traditie zich los van de heilige Geest in de materie. Dat is een enorme verschraving. Dan houd je kaal leven over. Ook onbegrijpelijk is de allergie van de Reformatie voor fysieke uitdrukkingen. Geen kruisteken, niet knielen, niet buigen, geen iconen...” Nauwkeurig onderscheidt mevrouw Khalil het protestantisme van de Koptische orthodoxie door haar protestantse moeder en gedegen scholing.

Traditie

Een laatste wezenlijk verschil ligt in het verstaan van en omgang met de traditie. Elham Khalil: “In de zestiende eeuw maakte de Reformatie zich los van de traditie, terwijl traditie het fundament is voor het totale leven! Opvoeding en cultuur bouwen daar op. Zo vernieuwen zich geloof en leven als vanzelf. Ondanks allerlei talen, culturen en miljoenen mensen, bewaren zij allen dezelfde traditie vanaf de apostolische Vaders.”

“Het gebed ordent het leven van alle dag”, vervolgt mevrouw Khalil. “Het bidden is innerlijk en nooit hardop want het is de persoonlijke innerlijke relatie tot God. Dat maakt open en bloot persoonlijk bidden ondenkbaar!” “De apostelen en de kerkvaders geven aanwijzingen voor het leven die nog toepasbaar zijn. Heel het doen en laten is vanuit Gods liefde, een reactie in liefde.”

“Op zondag is de priester degene door wie de traditie wezenlijk en fysiek doorgegeven wordt. De eredienst herhaalt het leven van Jezus. Er is aandacht voor de apostelen en de kerkvaders. Eerst de gebeden, dan de Schriften, de offeranden en bij elk onderdeel passende kleding. Ten slotte wordt het brood gebroken in drieën.” Zo is geloof en leven elke dag een eenheid.

* Geloofsbeleving is bij de Koptisch-Orthodoxe kerk intens (foto's Koptisch-Orthodoxe Kerk Mari Guirguis & Sint Demiana, Utrecht).

Tentoonstelling over Palestijnse kinderen in militaire detentie

Hans Spinder

In de Domkerk staat van 16 september tot 20 oktober een fototentoonstelling met als thema: 'Palestijnse kinderen en militaire detentie'.

Deze fototentoonstelling is gemaakt naar aanleiding van het verschijnen, in april van dit jaar, van een rapport van de Nederlandse multidisciplinaire expertgroep onder de titel: 'Palestijnse kinderen en militaire detentie'. In het rapport wordt uitgebreid ingegaan op de praktijken en gevolgen van arrestatie, verhoor, detentie en berechting van Palestijnse kinderen door de Israëlische autoriteiten. De foto's laten situaties zien, uitgebeeld door volwassenen om de kinderen zelf niet ten toon te stellen, die de kinderen kunnen overkomen wanneer ze worden gearresteerd en verhoord door de Israëlische autoriteiten. Iedere foto is voorzien van een letterlijk citaat van een van de betrokken kinderen (in de leeftijd 12 tot 18 jaar).

Waarom deze tentoonstelling en waarom juist nu? Ruim voor het uitbreken van het huidige conflict tussen Israël en Gaza kwam het verzoek van de 'Nederlandse Coalitie voor Palestijnse kinderen in Israëlische gevangenschap' om deze tentoonstelling te mogen exposeren in de Domkerk. Hoewel de aandacht momenteel terecht gericht is op de actuele crisis, zullen op den duur achterliggende aspecten van dit ingewikkelde conflict ook weer aan de orde moeten komen.

Omdat dit thema gevoelig ligt, heeft de kerkenraad van het Citypastoraat Domkerk een verklaring opgesteld die op het eerste paneel van de tentoonstelling komt te staan. Daarin staat onder andere: "Het Israëlisch-Palestijns conflict roept vele heftige en tegengestelde reacties op, juist omdat velen zich er sterk bij betrokken voelen. Ook binnen het Citypastoraat Dom-

kerk bestaat bezorgdheid over de veiligheid en het welzijn van de Joodse staat Israël, maar er is ook zorg over de situatie van het Palestijnse volk, dat nog altijd geen eigen staat heeft. Dit is in lijn met de positie die de PKN (Protestants Kerk in Nederland) op landelijk niveau inneemt. Als gemeente willen we steun geven aan alle initiatieven die bijdragen aan een vreedzame en rechtvaardige oplossing van het conflict. Wij veroordelen het actuele antisemitisme, dat op geen enkele wijze te rechtvaardigen is. Deze tentoonstelling belicht kritisch een bepaald aspect binnen het conflict, waarbij het gaat om de meest kwetsbaren: de kinderen. Hoe we verder ook over dit conflict mogen denken, dit aspect is duidelijk: kinderen mogen niet de dupe worden van dit conflict en verdienen onze steun en solidariteit. Kinderen daar blijf je af, altijd!" Het rapport van de expertisegroep is tijdens de tentoonstelling te koop.

De tentoonstelling in de Domkerk is van 16 september tot 20 oktober. De officiële opening van de expositie is op zondag 21 september om 14.00 uur in het Noordertransept. De Domkerk is elke dag open van 10.00 tot 17.00 uur, zaterdag van 10.00 tot 15.30 uur, zondag van 14.00 tot 16.00 uur.

Na 1 oktober zijn de openingstijden: 11.00 tot 16.00 uur, zaterdag 11.00 tot 15.30 uur, zondag van 14.00 tot 16.00 uur. De toegang is vrij.

* "Kinderen daar blijf je af, altijd!" (archieffoto).

Heer,

We bidden voor Israëliërs en Palestijnen die al enkele weken elke nacht wakker zijn van het geluid van luchtaanvallen. We bidden voor de mensen die dierbaren hebben verloren in het geweld van deze dagen: vaders en moeders van wie de kinderen overleden, zussen en broers, mensen die hun vrienden verloren.

We bidden voor mensen op de vlucht: vluchtend in een klein gebied, op zoek naar een plek waar het veilig is.

We bidden voor mensen die binnen enkele minuten hun huizen moesten verlaten zodat deze gebombardeerd konden worden.

God, U woont bij de bange, gebroken en op de vlucht gejaagde mensen. U keert zich tegen staten en leiders die hun macht niet inzetten om het volk te beschermen. We vragen U: doe recht aan de gewone mensen die lijden onder verkeerde regimes.

Spreek in de harten van de leiders en beweeg hen om geweld te stoppen.

We bidden voor de partners van Kerk in Actie, Joden en Palestijnen, werkend aan vrede en recht.

En voor de kerk in Gaza, de andere Palestijnse gebieden en in Israël.

Bescherm hen en inspireer hen: om de cirkel van geweld te doorbreken waar zij dat kunnen; om mensen met verdriet te troosten; om op te staan tegen onrecht; om de weg van Jezus te gaan.

In zijn naam bidden wij,

Amen.

(gebed van www.kerkinactie.nl)

Spreekbeurten over traumaslachtoffers

Peter van der Ros

"Waar een ieder naar snakt, is het leven in vrede met de bureu." Deze hartenkreet komt van de **Nederlands-Israëlische stichting Lechaim die spreekbeurten verzorgt in kerken, op scholen en voor verenigingen die daarom vragen. De in Israël wonende Nederlander Harry Nihorn komt in de week van 14 tot 18 september naar ons land om hier op aanvraag spreekbeurten te verzorgen. Daarbij zal hij zeker zijn vroegere woonplaats Utrecht aandoen.**

Lechaim, Hebreeuws voor: 'op het leven' ('proost!'), zet zich in de brede zin des woords in voor slachtoffers van terreur. Dat zijn vooral kinderen. Zij dreigen een levenslang trauma op te lopen en hebben daarom intensieve begeleiding nodig. Nihorn, met zijn 86 jaar nog altijd actief sportbeoefenaar, legt uit: "Aan de buitenkant is bij mensen niet zichtbaar dat zij met een voortdurende angst leven en bang zijn voor het leven van geliefden. Lechaim

werkt voor diegenen die de druk, de nachtmerries en het herbeleven niet meer aankunnen en geen middelen hebben om zichzelf te helpen. Dat kan een kind zijn die zijn vader of moeder verliest, maar ook een chauffeur die een aanslag met veel

doden en gewonden in haar of zijn bus heeft overleefd."

Hulpverlening

In de zwaar door Hamas-raketten geteisterde stad Sderot ondersteunt Lechaim

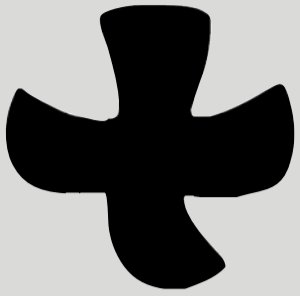
* Opvang van terreurslachtoffers in het zwaar belaagde plaatsje Sderot in het zuiden van Israël (foto stichting Lechaim).

speciale paardrijlessen waardoor getraumatiseerde kinderen onder professionele begeleiding een grote kans op genezing hebben. Shiloh, dat door de geïsoleerde ligging en de regelmatige aanslagen veel slachtoffers kent, is de natuurlijke hoofdstad van het Joodse volk. Lechaim werkt daar om onder meer het centrum voor fysiotherapeutische hulpverlening financieel te ondersteunen. De voormalige Gush Katif bewoners, in 2005 gedeporteerd uit de Gazastrook en die nu voor een groot deel in Nitzan leven, reikt Lechaim eveneens de hand.

Zijn de voordrachten van Harry Nihorn in september voornamelijk op jongeren gericht, in de periode van 28 oktober tot 9 november komt hij aan 'iedereen' over het werk van Lechaim vertellen. Zijn spreekbeurten gaan altijd in op de actuele situatie in Israël en de omliggende landen in het Midden-Oosten. Zijn mailadres voor het aanvragen van een spreekbeurt in Utrecht, is: nihom@012.net.il.

Taizéreis in herfstvakantie

In de herfstvakantie, om precies te zijn van zondag 19 oktober tot en met zondag 26 oktober, gaat een groep enthousiaste mensen uit de Janskerk naar Taizé. Bij deze oproep om je hierbij aan te sluiten.

Voor de mensen die het niet kennen: het is een klein dorpje in de Franse Bourgognestreek. Ongeveer negentig broeders leven daar samen in een geloofsgemeenschap. Ze ontvangen jaarlijks duizenden jongeren van over de hele wereld om samen met hen, een week in soberheid door te brengen. Driemaal per dag is er een kerkdienst... dit klinkt misschien als enorm veel, maar het is een soort routine en boeiend om mee te maken. Daarnaast maak je deel uit van een gesprekskring, kun je veel workshops volgen en heb je 'werk' wat inhoudt dat je helpt met het reilen en zeilen in Taizé. Het is een week die je eigenlijk gewoon mee moet maken. Gezellig, leerzaam en interessant! Concreet houdt de reis het volgende in: op zondag 19 oktober vertrekken we met een touringcar naar Taizé en we gaan weer terug op zaterdagavond 25 oktober. We zullen dan in de loop van de zondagochtend aankomen in Utrecht. We overnachten in barakken. Dit zijn kamers met stapelbedden.

Je kunt je inschrijven tot en met vrijdag 12 september bij een van onderstaande contactpersonen. Mensen onder de 30 jaar betalen voor de reis en het verblijf (inclusief eten in Taizé) 200 euro. Voor mensen boven de 30 jaar liggen deze kosten iets hoger. Enthousiast geworden en wil je mee op reis, of wil je graag meer informatie? Neem dan contact op met Ellen Mook, telefoon 2962 920 Of Anne Verweij, 06-2736 9122. Voor meer informatie: www.taize.fr

Bachcantate in Geertekerk

De Utrechtse Bachcantatediensten begint het nieuwe seizoen op zondag 14 september om 19.30 uur met de uitvoering van Bachs Magnificat in D (BWV 243). In verband met de concerten van het Festival Oude Muziek vindt deze cantatezondag - bij wijze van uitzondering - plaats op de tweede zondag van de maand. Alle volgende cantatediensten zijn weer gewoon op de eerste zondag van de maand. De solisten zijn: Esther Burgstra (sopraan 1), Petra Stoute (sopraan 2), Nicky Bouwers (alt), Erik Janse (tenor), Jan Hilbert (bas). Koor en orkest staan onder leiding van Gerrit Maas. Gert Knepper verzorgt de inleiding. De toegang is gratis, na afloop is er een collecte.

'Alleen voor knappe weduwen'

(vervolg van voorpagina)

In de begintijd waren de besturen deftige instituten. De auteur van het boek, Kees Visser, beschrijft glashelder hoe de protestantse elite van Utrecht zich vanuit diaconale bewogenheid inzette om de woonomstandigheden van mensen in armoede omstandigheden te verbeteren. Anno 2014 werken diakenen anders, maar dat neemt niet weg dat ze ook toen invulling geven aan het credo van elke diaken: helpen waar geen helper is. De woonomstandigheden van de allerarmsten in Utrecht waren verre van ideaal. Je wrijft je ogen uit als je leest dat de overheid alleen behoeftigen wilde bedelen voor zover ze niet-kerkelijk waren en dan nog uitsluitend 'in geval van volstrekte onvermijdelijkheid'.

Dat neemt niet weg dat ook aan de bewoners van deze protestantse hofjes eisen werden gesteld. Zo kwamen in 1872 bij de Vereniging tot hulp van Protestantse Weduwen 'uitsluitend knappe en fatsoenlijke weduwen in aanmerking, liefst van middelbare leeftijd en lidmaat der Hervormde Gemeente. Geen wasch- of mangelvrouwen.'

Criteria

De toelatingscriteria zijn natuurlijk geactualiseerd, maar het ideaal is nog steeds: woonruimte beschikbaar stellen aan de minst draagkrachtigen, vertelt bestuurslid en oud-diaken Wim Bos in het boekje. "We hanteren aan het begin een inkomenscriterium. Dan zal er inmiddels soms wel scheef worden gewoond, maar volgens ons niet in die mate dat ingrijpen gewenst is. Bovendien zijn we gebonden aan de regels die de overheid stelt. Voor wat betreft de relaties tussen inkomensgrenzen en huurgrenzen conformeren wij ons aan de overheidsregels (...). Bovendien zijn onze huisjes klein en zijn er bouwtechnisch ook nog wel wat beperkingen en nadelen,

* Oudwijkhofje (foto's Angeliek de Jonge)

en met halfsteens scheidingsmuren is er nogal wat geluidsoverlast. We willen dat beheer volhouden, over die 71 woninkjes; meer is het niet. Het komt uit de diaconie voort, en de meeste bestuursleden hebben er een band mee. Dat behoud van die huisjes en het gebruik dat erbij hoort, wordt gekoesterd. Dat belet ons om alles over te doen aan één van die grote woningcorporaties."

Fraai

Wat bij dit boekje direct opvalt is de fraaie en originele vormgeving. Aan alle details is aandacht besteed. Het professionele kaartje, getekend door Leo Beijersbergen van de dienst Stadsontwikkeling van de gemeente Utrecht, versterkt dat beeld. Net als de luchtfoto's van de wijk Oost, die door middel van een scherpteverschil precies laten zien waar elk hofje is te vinden. Angeliek de Jong (onthoud die naam!) maakte echt schitterende foto's van bewoners, bestuurders en gebouwen. Dankzij de royale fotopagina's is het een heel prettig leesbaar geheel geworden, met de korte hoofdstukjes over armenzorg in Utrecht, over het werk van de hervormde diaconie en met korte interviews met huidige bewoners, beheerders en bestuurders. (Oud-)medewerkers

vertellen wat er allemaal kwam en komt kijken bij het beheer van de huisjes. De 100-jarige mevrouw Hebe Kohlbrugge vertelt hoe ze met haar vader, die diaken was, mee mocht langs de huizen om de dankbare bewoners te bezoeken en te horen wat ze nodig hadden. Boeiend zijn ook de herinneringen van het voormalige beheerdersechtpaar Truus en Joop Klinkenberg en van bouwkundig opzichter Jan Ruijsenaars. Laatstgenoemde weet nog: "Ik ging vaak bij de bewoners langs en hoorde de klachten aan. Dan kom je voor een scharnier en zit je een uur te luisteren naar al hun problemen, dan merkte ik hoe eenzaam ze waren."

'Soort commune'

Bewoonster Berte Bogers (Roggestraat) verwoordt in een van de interviews hoe de hofjes echter ook al jarenlang een toonbeeld van de participatiesamenleving zijn. "De mensen hier gaan goed met elkaar om, er is veel onderling contact, ook met de bewoners van de overkant, particuliere huizen, dus niet van de stichting. De buurvrouw hiernaast noemt het vaak een soort commune en daar heeft het ook wel wat van." "We komen heel vaak bij elkaar over de vloer en passen op elkaars huisdieren en plantjes en als

Drie hofjes, één bestuur

De drie woonbuurtjes in de Utrechtse binnenstad worden beheerd door even zo vele stichtingen: de Van Geelenstichting voor de Kruisdwarsstraat 1 tot en met 35 en Mulderstraat 6 tot en met 16; de stichting het Oudwijkhofje voor de Oudwijkerfeldstraat 14 tot en met 58 en de Rijndersstichting voor de Roggestraat 4 tot en met 20 en 24 tot en met 40. Hoewel de drie stichtingen tot nu apart voortbestaan, lijken ze veel op elkaar. Ze hebben alle drie exact hetzelfde bestuur dat telkens op één avond drie vergaderingen afhandelt. Een curieus fenomeen, waar heel veel mensen profijt van hebben. Er zijn momenteel zeven bestuursleden: Arie Noordermeer (voorzitter), Wim Bos (secretaris), Cor van den Adel (penningmeester) en de leden Bettina van Santen, Frits Ehrdman, Jan Ruijsenaars en Gelein van de Voorde. Rob van Vliet (kerkelijk bureau PGU) is de administrateur.

iemand ziek is doe je boodschappen voor haar. De aanleg van de centrale verwarming hebben we ook met een aantal tegelijk gedaan. Dus als iemand overweegt iets aan te laten leggen, bekijken we wel of we dat samen kunnen doen. Het feit dat het een doodlopend straatje is versterkt dat gevoel nog eens. Zo hebben mijn burens en ik ook onze achtertuinen doorgetrokken; het hek weggehaald. Je respecteert wel elkaars ruimte, maar we hebben wel allemaal het gevoel met elkaar een grote tuin te hebben."

We kunnen het allemaal zelf gaan bekijken, want de wandelroute in dit boek leidt de lezer langs alle beschreven plekjes. Daarmee is het een prachtige gids door diaconaal Utrecht van vroeger en nu.

Bestelgegevens

Kees Visser, *Knap en fatsoenlijk. Drie negentiende-eeuwse protestantse woonbuurtjes in Utrecht-Oost*. Uitg. Stichting Gusto Utrecht, 84 p. Verkrijgbaar in de boekhandel voor vijftien euro. ISBN: 978-90-77348-16-1.

* Kruisdwarsstraat

Elfde seizoen Vespers in Zuid-Oost

Anne-Marie Rutgers
en Steven Slappendel

Het elfde seizoen voor de vespers in Zuidoost, de gezamenlijke vieringen van de Marcus-Wilhelmina en Nicolaïwijk gaat op 7 september van start. De opzet van de vespers blijft hetzelfde: op de eerste zondag van de maand een vesper in de Nicolaïkerk en op de derde zondag van de maand in de Marcuskerk. Daarnaast een aantal extra vespers in de Nicolaïkerk: op 11 januari en op 31 mei. In juli en augustus is er alleen een vesper op de eerste zondag van de maand. De vespers beginnen steeds om 17.00 uur.

We beginnen dit seizoen met de vesper op 7 september. Deze vesper is ook de afsluiting van de bijdrage van de Nicolaïkerk aan het Utrecht Uitfeest en verder sluit het aan bij de thema's van het Festival Oude Muziek. Meer over deze vesper staat elders in dit nummer.

De doorgaande lezingen in de vespers dit jaar beginnen met de brief aan de Kollossenzen. In de Adventstijd zijn de lezingen uit het Evangelie van Johannes. In januari vervolgen we met een serie lezingen uit het begin van het eerste Testament. Bij bijzondere vespers, zoals de cantatevespers en de vespers bij de feestdagen, wordt aansluiting gezocht bij het thema en de kerkelijke 'kalender'. Behalve de drie wijkpredikanten:

*Vespercantorij in de Nicolaïkerk (foto Steven Slappendel).

Passend bij thema

Bij de maandelijkse vespers in de Marcuskerk ligt de nadruk op verstillend. We zitten in een kring rond de paaskaars. De liederen worden in een overleg van voorganger en organist Karel Demoet zorgvuldig uitgezocht, passend bij het thema en goed zingbaar door de gemeente. Karel Demoet verzorgt meditatieve muziek. Aan de vesper op de eerste zondag van de veertigdagentijd (22 februari) werkt de Marcuscantorij onder leiding van Karel Demoet mee.

De vespers in Zuidoost hebben zich in de afgelopen jaren ontwikkeld tot vieringen met een eigen stijl. Hoewel maar weinig mensen beide vespers bezoeken (beide vieringen hebben blijkbaar hun eigen publiek) wordt aan de gezamenlijkheid grote waarde gehecht door de vespercommissie en de kerkenraden. Als u de vespers nog niet hebt bezocht, willen we u van harte uitnodigen om er eens één bij te wonen. En behoort u bij de vaste bezoekers van één van beide vespers, bezoekt u dan ook eens de andere vesper. Dan houdt u de draad van de lezing vast en ervaart u zowel de verschillen als de gezamenlijkheid.

Attendeer ook anderen op onze (cantate)vespers, want het is toch wel uniek om deze schitterende kerkmuziek in een vespercontext te horen in plaats van in een concertzaal.

Marian van Giezen, Hans Koops en Dirk Neven, is er een aantal voorgangers uit de 'regio'. In de 'grijze kolommen' van Kerk-in-de-Stad wordt in iedere nummer informatie gegeven over de vesper die aan de orde is.

Jubileum Marcuscantorij

De liturgie van de vespers is in grote lijnen gelijk, maar door het gebruik van verschillende ordinaria op de eerste en de derde zondag zijn er ook wel verschillen. In de vespers in de Nicolaïkerk ligt de nadruk op de vocale kerkmuziek. Aan de vespers werkt meestal de vespercantorij onder leiding van Ko Zwanenburg mee, maar af en toe zijn er ook gastcantorijen. Een bijzondere en feestelijke vesper is er op 2 november. Precies op die dag bestaat de Marcuscantorij 25 jaar en die verjaardag wordt onder andere gevierd met een vesper met nieuwe muziek

van Jeroen 't Hart, Karel Demoet en Ko Zwanenburg.

De bijdrage van de cantorij in de liturgie varieert, de ene keer wordt een psalm gezongen in de stijl van een Engelse 'chant', de andere keer een groot Magnificat. Bij de keuze van de muziek wordt geput uit de kerkmuzikale rijkdom van alle eeuwen: van gregoriaans tot werken van hedendaagse componisten onder anderen Toon Hagen en Jeroen 't Hart. De vaste organist is Berry van Berkum, die ook een groot aandeel heeft in de viering. Drie cantates zullen dit seizoen klinken: op 11 januari 'Was mein Gott will, das g'scheh allzeit' (BWV 111); op 5 april (eerste Paasdag) het Osteratorium (BWV 249) en op 31 mei 'Gelobet sei der Herr, mein Gott' (BWV 129). Verder zijn er ook enkele orgelvespers, zonder cantorij, op 4 januari, 3 mei en 2 augustus.

Miljoenen Nederlanders zorgen voor elkaar, als vrijwilliger, mantelzorger of maatje. Wat beweegt hen? Is dit noodzaak, naastliefde of iets anders? Museum Catharijneconvent en het Oranje Fonds slaan de handen ineen om deze mensen een gezicht te geven. Iedereen die op enige wijze hulp geeft of ontvangt, wordt opgeroepen mee te werken aan de grote overzichtstentoonstelling 'Ik geef om jou! Naastliefde door de eeuwen heen', vanaf 13 september te zien in Museum Catharijneconvent.

Om de zorg voor elkaar een gezicht te geven, roepen Museum Catharijneconvent en het Oranje Fonds mensen op om hun persoonlijke ervaringen te delen op www.catharijneverhalen.nl. Een selectie uit alle verhalen zal te beluisteren zijn in de multimediatour bij de tentoonstelling 'Ik geef om jou!'. De expositie brengt met voorwerpen en verhalen de geschiedenis van de naastliefde in Nederland in beeld, van de Middeleeuwen tot nu. Om de persoonlijke verhalen nog dichterbij te brengen, wordt de gelegenheid geboden in gesprek te gaan met ervaringsdeskundigen. Het Oranje Fonds en het museum zoeken daarom vrijwilligers en mantelzorgers en mensen die aan de andere kant van de zorg

Museum Catharijneconvent werkt samen met Oranje Fonds

staan/hebben gestaan - zoals ex-dak- en thuislozen, vluchtelingen en ex-psychiatrisch patiënten- die bezoekers kunnen inspireren en confronteren. Ook zoekt het museum 'matchmakers' die geïnspireerde bezoekers adviseren over passend vrijwilligerswerk. Kijk voor meer informatie op www.catharijneverhalen.nl.

Naastliefde

Naastliefde in de moderne variant is waar het bij het Oranje Fonds om gaat. Het Fonds ondersteunt jaarlijks honderden initiatieven waar vrijwilligers zich inzetten voor kwetsbare mensen. Zo vinden zij een nieuwe plek in de maatschappij en ontstaan er waardevolle verbanden. Daarnaast werkt het museum ook samen met een groot aantal landelijke en lokale maatschappelijke organisaties, zoals Humanitas, Cordaid, Movisie en Stichting de Tussenvoorziening om naastliefde een gezicht te geven.

Het thema naastliefde sluit nauw aan bij de missie van Museum Catharijneconvent: een breed publiek inzicht bieden in de historische en eigentijdse betekenis van christelijke kunst, cultuur en geschiedenis in Nederland. De makers van inspirerende ten-

* Ronald van der Giessen, directeur van het Oranje Fonds en Marieke van Schijndel, directeur van Museum Catharijneconvent.

toonstellingen zoals Allemaal Engelen en Pelgrims en op weg naar Santiago de Compostela staan nu garant voor 'Ik geef om jou! Naastliefde door de eeuwen heen', te zien van 13 september tot 1 maart 2015 in Museum Catharijneconvent. Prachtige kunstwerken, persoonlijke verhalen en

voorbeeldprojecten geven naastliefde een gezicht. Het museum hoopt dat het publiek na een bezoek aan de tentoonstelling nieuwe inspiratie heeft opgedaan voor een actieve houding ten aanzien van medemens en samenleving.

(persbericht)

Leren luisteren verrijkt het leven

"Echt luisteren werkt verbindend en maakt het leven veel interessanter." Een reactie van een cursist die bij Alize Roos in Utrecht een training luistervaardigheden volgde. Begin oktober gaat weer een nieuwe training van start, bestaande uit zes bijeenkomsten van twee uur. Deze training is bedoeld voor mensen die de kwaliteit van hun relaties willen verdiepen, ook in hun geloofsgemeenschap. De training geeft een basis in luistervaardigheden: concreet, laagdrempelig en toegankelijk. Alize Roos is te bereiken op telefoonnummer 06-2167 6787 of e-mail: info@inbetweencoachting.nl.

'Bidden met de benen' vanuit Wilhelminakerk

De bezinnende zaterdagochtendwandeling 'Bidden met de benen' is op 4 oktober vanuit de Wilhelminakerk. De wandeling begint om 10.00 uur met een kort gebed in de kerk aan de Hobbemastraat 35. Aansluitend wordt er ruim een uur gelopen, de eerste twintig minuten daarvan in stilte. Bij terugkeer staat een kopje thee of koffie voor de wandelaars klaar. Tevoren aanmelden wordt op prijs gesteld, spontaan aansluiten is ook mogelijk. Er zijn geen kosten aan deze activiteit verbonden. Informatie en eventueel aanmelden bij Frans Saarberg, 06-2625 0597.

Open repetitie Excelsior

Een koor leer je het beste kennen tijdens de repetitieavonden. Daarom houdt de christelijke zang- en oratoriumvereniging Excelsior in Maarssen op donderdag 11 september van 19.45 tot 22.00 uur een open repetitieavond. Belangstellenden die al eens hebben gedacht om te gaan zingen in een koor, krijgen hier een kans om vrijblijvend kennis te maken en de sfeer van de vereniging te proeven. Wie wil, kan zonder kosten de eerste maand mee repeteren.

De open repetitieavond is in zaal Het Trefpunt aan de Kerkweg 21, achter de hervormde kerk. Meer informatie over het koor staat op de website: excelsiormaarssen.nl of is te krijgen via telefoonnummer 0346-575 562. Op dat nummer kan men zich eventueel ook aanmelden voor het bijwonen van de repetitieavond.

Niet alleen om te zingen kunt u terecht bij Excelsior, maar ook voor mooie spullen.

Excelsior organiseert op zaterdag 27 september een braderie. De koorleden hebben prachtige spullen ingebracht zoals curiosa, speelgoed, kleding, boeken, glaswerk, zilver en koper. Verder is er fruit en zijn er verse sappen en pompoenen te koop en stroopwafels. De opbrengst is voor de kas van de vereniging. De braderie is eveneens in en rond het Trefpunt aan de Kerkweg te Maarssen en duurt van 10.00 tot 15.00 uur.

VANWEGE TOENEMEND AANTAL KERKSLUITINGEN

Religieuze voorwerpen via internet te koop

Peter van der Ros

Museum Catharijneconvent heeft het platform 'Vraag en aanbod religieuze voorwerpen' online gezet. Voor objecten, afkomstig uit gesloten kerken en kloosters, wordt op deze manier een nieuwe bestemming gezocht. De website is niet voor particulieren, alleen kerkelijke aanbieders en vragers van religieuze voorwerpen kunnen elkaar vinden via het platform.

In een tijd waarin ruim twee kerken per week noodgedwongen hun deuren sluiten, kan dit digitale veilingssysteem in een behoefte voorzien. Er zijn schattingen van deskundigen, dat in ons land tussen de honderdvijftigduizend tot een kwart miljoen religieuze voorwerpen overtollig worden. Kandelaren, kazuifels, kelken, kruisbeelden, schilderijen: ze staan of hangen bij honderden per soort in lege kerk- of kloosterpanden. Museum Catharijneconvent zet zich in om deze religieuze voorwerpen de aandacht te geven die ze verdienen. Het museum speelt vanaf nu een actieve rol bij het vinden van nieuwe bestemmingen voor deze op zichzelf vaak waardevolle objecten.

* Een overzicht van 'overtollig' religieus erfgoed. Via het online-platform 'Vraag en aanbod religieuze voorwerpen' worden nieuwe eigenaars (geen particulieren) voor deze objecten gezocht.

Problematiek

Het religieuze landschap in Nederland verandert sterk door de toenemende secularisatie. De

massale sluiting van kerken en kloosters heeft gevolgen voor alle Nederlanders. Want wat gebeurt er met deze gebouwen, die zo

kenmerkend zijn voor het landschap? En wat te doen met de roerende goederen uit deze vaak markante panden?

Het afstoten van een kerkelijke collectie is moeilijk en gaat vaak met emoties gepaard. De erfgoed specialisten van Museum Catharijneconvent brengen collecties in Nederlandse kerken en kloosters in kaart, stellen vast wat de belangrijkste voorwerpen zijn en helpen bij de herbestemming ervan. Hierdoor zien kerkelijke eigenaren hun vaak zo geliefde voorwerpen terug op een passende locatie, in binnen- en in buitenland.

Kenniscentrum

Museum Catharijneconvent is het kenniscentrum voor christelijke kunst, geschiedenis en cultuur van Nederland. Het museum beheert een uitgebreide kunstcollectie, maar houdt zich ook bezig met religieuze voorwerpen buiten de museummuur.

Met het platform Vraag en Aanbod Religieuze Voorwerpen geeft het Utrechtse museum de eigenaren een hulpmiddel om actief hun voorwerpen te herplaatsen. Omdat particulieren zijn uitgesloten van deze 'handel', worden de eigenaren op deze manier direct betrokken bij de herbestemming van cultureel erfgoed. Het platform is te bereiken via de website www.religieuserfgoed.nl of via www.catharijneconvent.nl.

Muziek in de Nicolaïkerk

Steven Slappendel

Naast andere kernpunten gaan we in de Nicolaïkerk ook voor de muziek. We ronden de serie zomerorgelconcerten af en starten het kerkmuzikale seizoen op 7 september met een Bachcantate en een programma voor het Utrecht Uitfeest waarover elders in dit nummer informatie staat.

De zomerorgelconcerten in de Nicolaïkerk, georganiseerd door de Stichting Culturele Evenementen Nicolaïkerk in samenwerking met de wijkgemeente Nicolaïkerk, verlopen heel goed: mooie programma's en een goede belangstelling. Er staan nog twee bijzondere concerten op de rol. Op zaterdagavond 6 september om 20.00 uur speelt Toon Hagen uit Zwolle het stuk Canto Ostinato van Simeon ten Holt (1923-2012). Ten Holt voltooide Canto Ostinato, wat letterlijk 'koppig lied' betekent, in 1976. Het stuk is gecomponeerd voor vier vleugels, maar kent inmiddels veel uitvoeringen met een ander instrumentarium, met dans en audiovisuele middelen. Het werk wordt gerekend tot de minimalistische muziek of minimal music (hoewel de componist zich hiervan distancieerde) en

het duurde oorspronkelijk drie uur. De toegang is tien euro, studenten en CJP-houders betalen de helft daarvan. Kaarten verkrijgbaar aan de kerk vanaf 19.30 uur.

Monumentendag

De serie wordt afgesloten op 13 september, de Open Monumentendag en Nationale Orgeldag, met een 'Orgelvoettocht in Utrecht-Zuid' met orgeldemonstraties en -bespelingen. De tocht begint om 12.00 uur bij de Geertekerk met organist Maarten van der Bijl. Vervolgens spelen om 13.00 uur Ko Zwanenburg in de Nicolaïkerk en om 14.00 uur Wouter van Belle in de Catharijnekerk (Lange Nieuwstraat). De tocht wordt om 15.30 uur afgesloten in de Domkerk door Berry van Berkum met medewerking van Cantores Martini onder leiding van Remco de Graas.

Met daarnaast nog een orgelvoettocht in de noordelijke binnenstad en een lunchconcert in St. Gertrudiskathedraal aan het Willemsplantsoen laat Utrecht zien dat dit ook een echte orgelstad is.

Meer informatie over de concerten in de Nicolaïkerk staat op de website www.nicolaiconcerten.nl

Programmaflier

De flier 'Muziek in de Klaaskerk,

* Organist Toon Hagen verzorgt op 6 september het slotconcert van de zomerserie in de Klaaskerk.

september 2014-februari 2015' ligt in de kerk en staat op de website www.nicolaïkerk.nl.

Vermeld zijn de morgendiensten met de cantorij, de vespers, de NicolaïConcerten en verder

concerten waarbij onze kerk als concertlocatie functioneert voor derden.

BOEKEN

Kruimels eten

Arie Moolenaar

U herkent vast wel de kruimels die regelmatig werden uitgestrooid in ons blad. Jan Wouters heeft ons een jaarlang vergast met zijn kruimels. Ze bleken van diverse soorten voorwerpen of broodsoorten afkomstig. Wat heeft hij ons niet laten lezen over zijn eigen zoektocht door het leven, de mensen die hij heeft gesproken.

Soms ontmoet je zomaar een zeer bekende Nederlander, zoals Dick Bruna. Daar moet je dan toch over schrijven. Of je bent geraakt door een concert in de Geerte- of Nicolaïkerk. Je schuift aan in de Jacobikerk omdat je je daar iedere maand welkom weet.

Nieuwe bundel

Maar Jan heeft niet stil gezeten en heeft het afgelopen jaar nog meer kruimels geschreven. Deze zijn nu gebundeld in een zeer verzorgde uitgave. Er zijn 45 kruimels

opgenomen. Dus veel meer dan een jaargang van Kerk in de Stad kan bevatten. Om precies te zijn: vier zijn eerder opgenomen in ons blad, de andere kruimels zijn dus nieuw. We komen de bekende plaatsen tegen als Harderwijk en Hierden, waar Jan is opgegroeid, maar ook bekende gebouwen en plaatsjes in de stad Utrecht. Denkt u maar aan de Twijnstraat en de Ina Boudier-Bakkerhof.

De schrijver wordt altijd geraakt door muziek en gebouwen. Daarom schrijft hij over de Bachcantate, de volkskerstzang en Ijsselvlied en over de Doopsgezinde gemeente.

Illustraties

Het boekje is ook dit keer weer verlicht met afbeeldingen van de aquarellen die Jan maakt. Denkt u maar aan zijn tentoonstelling in het Domcafé. Fijn is dat deze afbeeldingen nu in kleur zijn opgenomen. Je wordt getroffen door de pracht van de kleuren, nu eens fel dan weer in zachte tinten. Ook dit boekje verdient het om zorgvuldig door te nemen, de teksten te lezen, de aquarellen te bewonderen, met dit boekje een moment van rust en stilte vinden en van deze kruimels genietend te eten.

Naar aanleiding van: *Kruimels eten, Jan Wouters, 2014, 58 pagina's, prijs € 15,95. Uitgave Free musketiers, Zoetermeer. ISBN 978-90-484-32066; ook te bestellen via www.freemusketiers.nl.*

Boorde-vol twijfel

Leuke discussie of predikanten wel of niet een (priester)boordje moeten gaan dragen, met als doel de zichtbaarheid en herkenbaarheid als functionaris van de kerk voor de buitenwereld te vergroten. Twee vrouwelijke predikanten in Amsterdam zijn er druk mee bezig, de één is al 'on boord', de ander twijfelt nog. Ik behoor als lezer van het mannelijk geslacht ook tot de twijfelers. Bram Schriever pleit voor 'luchtigheid' in deze discussie ter voorkoming van de her en

der opdoemende scherp-slijperij. Ik wil me desondanks toch wel wagen aan wat scherp-slijperij. Een boordje staat ook voor een bepaalde opvatting van het ambt van voorganger, namelijk de wat meer priesterlijke en episcopale ambtsopvatting. Ik ben er persoonlijk geen voorstander van als protestant dat we deze ambtsopvatting gaan overnemen. Dat is mij allemaal veel te hiërarchisch, te weinig democratisch, kortom te weinig protestant. Waarom geen leuk kruisje

LEZERS SCHRIJVEN

om de hals ter versiering van het 'kekke jurkje', al dan niet voorzien van ruimhartig decolleté. Evenals een boordje ook heel sexy, al zal het decolleté misschien wat meer mijn aandacht trekken dan het kruisje. Maar ja, ik ben tenslotte een man en daar kan ik ook niks aan doen. U merkt, ik zit nog boorde-vol twijfel.

LEESROOSTER

De komende weken vermeldt het leesrooster van het Nederlands Bijbelgenootschap de volgende bijbelgedeelten:

zo 7 sept Matteüs 17:14-23
ma 8 sept Matteüs 17:24-27
di 9 sept Matteüs 18:1-9
wo 10 sept Matteüs 18:10-20
do 11 sept Psalm 119:89-96
vr 12 sept Matteüs 18:21-35
za 13 sept Matteüs 19:1-9

zo 14 sept Matteüs 19:10-15
ma 15 sept Efeziërs 1:1-6
di 16 sept Efeziërs 1:7-14
wo 17 sept Efeziërs 1:15-23
do 18 sept Matteüs 19:16-22
vr 19 sept Matteüs 19:23-30
za 20 sept Matteüs 20:1-16

zo 21 sept Matteüs 20:17-34
ma 22 sept Efeziërs 2:1-10
di 23 sept Efeziërs 2:11-22
wo 24 sept Efeziërs 3:1-13
do 25 sept Efeziërs 3:14-21
vr 26 sept Ezechiël 18:1-13
za 27 sept Ezechiël 18:14-20

zo 28 sept Ezechiël 18:21-32
ma 29 sept Ezechiël 19:1-14
di 30 sept Ezechiël 20:1-12
wo 1 okt Ezechiël 20:13-26
do 2 okt Ezechiël 20:27-38
vr 3 okt Ezechiël 20:39-44
za 4 okt Ezechiël 21:1-12

AGENDA

vrijdag 5 september
16.00 uur Bethelkerk, bazaar van de wijkgemeente Zuilen
16.00 uur Cultuurcentrum Parnassos (Kruisstraat 201), presentatie boekje 'Knap en fatsoenlijk' over Utrechtse diaconiehofjes

zaterdag 6 september
10.00 uur Bethelkerk, bazaar van de wijkgemeente Zuilen
15.30 uur Domkerk, concert in kader reeks Zaterdagmiddagmuziek in de Domkerk: Six Bible Songs
18.30 uur Johannes-Bernarduskerk (Oranje Nassaulaan), stilteviering naar de orde van Taizé
20.00 uur Nicolaïkerk, orgelconcert Toon Hagen uit Zwolle (in zomerreeks)

zondag 7 september
10.00 uur Nicolaïkerk, cantatedienst met jubileum Ko Zwanenburg
12.45 uur Nicolaïkerk, reeks muziekuitvoeringen in kader Uitfeest
17.00 uur Nicolaïkerk, eerste vesper van seizoen 'Zuidoost'

woensdag 10 september
10.00 uur Huiskamer (Hobbemastraat 41), Kring Bijbel en Kunst
20.00 uur Dominicuskerk (Händelstraat), kunstmanifestatie 'Een open blik in de Dominicus'

donderdag 11 september
9.00 en 14.00 uur Dominicuskerk (Händelstraat), documentaire 'De Wording' van Cherry Duyns

vrijdag 12 september
14.00 en 20.00 uur Dominicuskerk (Händelstraat), workshop meditatie in kader kunstproject
19.30 uur Huiskamer (Hobbemastraat), film 'As it is in heaven'
20.00 uur Dominicuskerk (Händelstraat), optreden zanger Martin van Doorn

zaterdag 13 september
10.00 uur Dominicuskerk (Händelstraat), workshop schilderen
12.00 uur Geertkerk, start 'Orgelvoettocht in Utrecht-Zuid'
15.00 uur Dominicuskerk open repetitie Wereldmuziekgroep Ravelijn
15.30 uur Domkerk, concert in kader reeks Zaterdagmiddagmuziek in de Domkerk: Engelse Evensong-I met Cantores Martini
19.30 uur Marcuserk, avond voor vrijwilligers met musical
20.00 uur Nicolaïkerk, slotconcert reeks zomerorgelbespeelingen

zondag 14 september
14.30 uur Holy Trinity Church, choral evensong

vrijdag 19 september
20.00 uur lutherse kerk, Meezingnacht met thema Rhythm of life

zaterdag 20 september
10.00 uur Bethelkerk, diaconale najaarstocht door de wijk Zuilen
15.30 uur Domkerk, concert in kader reeks Zaterdagmiddagmuziek in de Domkerk: Evensong-II met Domcantorij
16.00 uur Holy Trinity Church, vesperdienst ter herdenking Koff-orgel 100 jaar
17.00 uur Terre des Hommes winkel (Amsterdamsestraatweg 392), lustrumviering

zondag 21 september
17.00 uur Marcuserk, vesper in reeks 'Zuidoost'

woensdag 24 september
14.00 uur Parc Transwijk, Utrecht Lezing over Eerste Wereldoorlog

zaterdag 27 september
15.30 uur Domkerk, concert in kader reeks Zaterdagmiddagmuziek in de Domkerk
14.30 uur doopsgezinde kerk (Oudegracht 270), orgelconcert door Rob van Efferink

zondag 28 september
17.00 uur janskerk, Choral Evensong met Schola Davidica

zaterdag 4 oktober
10.00 uur Wilhelminakerk, start wandeling 'bidden met de benen'
18.30 uur Johannes-Bernarduskerk (Oranje Nassaulaan), stilteviering naar de orde van Taizé

WIJKNIEUWS

Citypastoraat Domkerk

Utrecht is hip. In internationale reisgidsen staat de Domstad hoog genoteerd als een stad die zeer zeker het bezoeken waard is. Het is merkbaar als je in de stad loopt. Alle talen hoor je om je heen. Toeristen van binnen en buiten Europa doen Utrecht aan gedurende hun rondreis. Het lijken er steeds meer te worden. De populariteit van Utrecht is ook merkbaar in de Domkerk. Steeds meer mensen bezoeken de dagelijks opengestelde kerk. De anders soms lege plaatsen in de kerk tijdens de dienst op zondag vanwege de vakantieperiode, worden nu gevuld door toeristen uit binnen- en buitenland. De Domkerk is open voor iedereen: vandaar de naam: Open Dom!

De openheid van de Domkerk is ook zichtbaar in het nieuwe jaarprogramma. Er is een breed aanbod van activiteiten voor jong en oud: van Bijbelkring tot rondleiding, van wijnproeven tot vastenmaaltijd, van basiscatechese tot nadenken over ouder worden. Het complete aanbod van activiteiten is zichtbaar in het nieuwe jaarprogramma van het Citypastoraat. Het boekje is verkrijgbaar in de Domkerk. Het programma is ook te vinden op www.domkerk.nl

Tijdens het Uitfeest op zondag 7 september is de Domkerk na de dienst van Schrift en Tafel om 10.30 uur ook open van 12.30 tot 17.00 uur. Er zijn korte muziekuitvoeringen en groepsrondleidingen. Ook op Open Monumentendag (zaterdag 13 september) zijn er in de ochtend groepsrondleidingen in de kerk. Zondag 14 september is het startzondag. Om 9.00 uur is iedereen welkom voor een ontbijt. Aansluitend is de dienst van Schrift en Tafel om 10.30 uur.

EUG Oekumenische Studentengemeente (Janskerk)

Op 14 september gaat de EUG weer fris van start voor een nieuw seizoen vol activiteiten! Er wordt natuurlijk afgetrapt met een toepasselijk lied. En kunnen vervolgens meemaken wat er het komende jaar allemaal te doen is in en om de EUG is. Je kunt kennismaken met allerlei groepen, een leuke video bekijken van de theatervoorstelling GELUK(T), een impressie zien van het laatste EUG-weekend... noem maar op! Dit alles onder het genot van een 'aangeklede koffie' waarbij we allemaal iets te eten meenemen (niet vergeten!- zoet of hartig). En natuurlijk met alle gelegenheid om elkaar wat uitgebreider te spreken.

(advertenties)

*Linschoten, 3 maart 1916 †Utrecht, 2 juli 2014

In dankbare herinnering aan alles wat zij voor ons is geweest, delen wij u mede dat is overleden op de leeftijd van 98 jaar onze lieve moeder, schoonmoeder, grootmoeder en overgrootmoeder

Hendrika Cornelia Smalenburg-Blonk

Weduwe van Johan Hendrik Smalenburg

Correspondentieadres:
Leonardo da Vincistraat 76
3822 EJ Amersfoort

De begrafenis heeft 7 juli 2014 plaatsgevonden op begraafplaats Daelwijck te Utrecht

Elke maand op de hoogte blijven van actueel Utrechts kerknieuws? Stuur een e-mail naar abonnement@protestant-utrecht.nl of een kaartje naar **Kerk in de Stad**, Eykmanlaan 433, 3571 JR Utrecht. Voor € 30 per jaar ontvangt u *Kerk in de Stad* per post thuis.

Jacobikerk

De eerste Bijbelkringavond van het nieuwe seizoen is op dinsdag 16 september in de kerk. Ds Zoutendijk houdt een inleiding op het nieuwe jaarthema. De avond is speciaal bedoeld voor alle kringleden, kringleiders en mentoren, maar ook andere geïnteresseerde gemeentelieden zijn van harte welkom. De avond begint om 20.00 uur, er is inloop met koffie en thee vanaf 19.45 uur. Vragen? bijbelkring@jacobikerk.nl.

Vanaf eind september is er weer eenmaal in de twee weken behalve de twee gewone diensten een avonddienst. Het is een goede gelegenheid om op zondagavond nog even stil te worden voordat de werkweek begint. Lijkt het je leuk om vier of vijf keer per jaar de gasten te verwelkomen met koffie en thee? Kom eens kijken, of nog beter: geef je meteen op als vrijwilliger. We zoeken ook nog muzikanten. Viool, klarinet, blokfluit, alles is goed... Speel je piano? Meteen aanmelden! Dat kan bij Eduard van Binnendijk, evanbinnendijk@gmail.com of 06-1688 2421. Voor muziek aanmeldingen: Dorienke Pleizier, telefoon 2316 830 of cdpleizier@gmail.com.

De kerkenraad is dankbaar voor het vele werk van alle vrijwilligers in het afgelopen seizoen in en rondom de Jacobikerk. Alle vrijwilligers zijn dan ook van harte uitgenodigd voor de bedankborrel op zaterdagmiddag 30 september, van 16.00 tot 18.00 uur in de Jacobikerk.

Johannescentrum-gemeente

Johannescentrumgemeente
voor zoekers en zieners

In de vieringen van de maand september lezen we nog wat verder in het Matteüs-evangelie, en wel uit de hoofdstukken rondom de intocht in Jeruzalem. Jezus spreekt daar over de omgang met elkaar, over elkaar aanspreken op wat er toe doet en elkaar royaal vergeven als dat nodig is (hoofdstuk 18 – zondag 7 en 14 september); over de wereld op zijn kop – het verhaal van de arbeiders in de wijngaard en wie het laatst komt ontvangt hetzelfde loon als wie al vanaf de vroege ochtend aan het werk is (hoofdstuk 20: 1-16 – zondag 21 september – Schrift en Tafel) en over het verschil tussen de juiste leer en het juiste handelen (hoofdstuk 21: 23-32 – zondag 28 september). En hiermee sluiten we dan voorlopig deze lezingenserie af om ons met ingang van zondag 4 oktober te wenden tot het boek Handelingen, waar de 'mensen van de weg met vallen en opstaan de dragers van een visioen' zijn.

Zondag 7 september spreekt ds Cees van Steenis over het thema: 'Waar twee of drie in mijn naam bijeen zijn, daar ben ik in uw midden'. Wat betekent dat in deze tijd met zo veel geweld?

Op 14 september spreekt pastor Paulus van Mansfeld over 70 x 7 keer vergeven, niet te tellen dus. Hij gaat in op de volgende vras-

gen: hoe grenzeloos goed is God? Hoe grenzeloos vergeeft hij onze schulden? Zoals wij dat aan elkaar doen? Is dat een voorwaarde of is God grenzeloos goed? Is elkaars schuld vergeven soms te moeilijk? Hoe vind je dan toch wegen ten leven?

Op 21 en 28 september gaat ds Toos Wolters voor. U bent voor en na de viering welkom elkaar te ontmoeten onder het genot van koffie.

Marcuskerk-Wilhelminakerk

Zondag 7 september is de voorganger in de Marcuskerk ds Hans Koops. We verwelkomen Rienk Bakker weer als organist. In de Wilhelminakerk gaat deze zondag ds Marian van Giezen voor in de startdienst. Zie voor meer informatie het speciale artikel, elders in deze Kerk in de Stad. Om 17.00 uur is er een evensong in de Nicolaïkerk. Zie voor meer informatie onder 'Vespers in Zuidoost'. Zondag 14 september gaat ds Hans Koops voor in de startdienst in de Marcuskerk. Zie voor meer informatie het artikel elders in dit blad.

Op 21 september gaat ons oud-gemeentelid Marianne Bernard-Boertjes voor in de Marcuskerk. In de Wilhelminakerk gaat ds Marian van Giezen voor in een dienst van Schrift en Tafel. Om 17.00 uur is er een vesper in de Marcuskerk, zie verder onder 'Vespers in Zuidoost'. Op 28 september is de voorganger ds Hans Koops.

Marcuswijk

Zaterdag 13 september is er een speciale avond in de Marcuskerk, bedoeld voor alle vrijwilligers. Zie voor meer informatie het artikel elders in dit nummer.

Op 29 september is er weer de mogelijkheid om bruikbare spullen in te leveren voor de bazaar van et najaar. Tussen 19.00 en 20.00 uur staan we klaar om alles in ontvangst te nemen. Ook kunt u kinderklleding inleveren tot en met maat 176.

Wilhelminawijk

Op woensdag 10 september om 10.00 is er in de Huiskamer weer Kring Bijbel en Kunst: bespreking van een bijbelgedeelte naar aanleiding van een afbeelding. Meer informatie elders in dit blad, in een 'grijze kolom'.

Op vrijdagavond 12 september wordt de film 'As it is in heaven' vertoond in de huiskamer. Graag even vooraf aanmelden bij marianvangiezen@online.nl of 06-18419992 of diana.rusch@versatel.nl. Ook dit staat uitgebreider in een bericht elders in dit blad. De bezinnende wandeling 'Bidden met de benen' staat voor 4 oktober op de rol. De wandeling begint om 10.00 uur met een kort gebed in de kerk. Aansluitend wordt er ruim een uur gelopen en bij terugkeer staat een kopje thee of koffie klaar. Informatie en eventueel aanmelden bij Frans Saarberg, 06-2625 0597. Zie tevens het bericht elders in dit nummer.

Nicolaïkerk
Hemel en aarde
beleven en bewegen

Zondag 7 september, de twaalfde zondag van de zomer, is er om

WIJKNIEUWS

10.00 uur een feestelijke cantatedienst waarin de Bach-cantate 'Lobe den Herrn, meine Seele' (BWV 69a) klinkt. Meer informatie hierover staat elders in dit nummer. We vieren ook dat Ko Zwanenburg 25 jaar in dienst is van de PGU, waarvan tien jaar verbonden aan de Nicolaïkerk als cantor-organist. De schriftlezing van deze ochtend is Psalm 103, een lofpsalm. Voorganger is ds Dirk Neven, organist is Berry van Berkum en de Cappella di San Nicolai en de Vespercantorij staan onder leiding van Ko Zwanenburg. Na de dienst is er een programma in het kader van het Utrecht Uitefste afgesloten met een Choral Evensong om 17.00 uur. Ook hierover staat informatie elders in dit nummer.

Op zondag 14 september gaat ds Sytze de Vries voor. Organist is Ko Zwanenburg. Op het leesrooster staan Exodus 32: 7-14 en Matteüs 18: 21-35. Het centrale thema is: 'vergeving': We laten ons leiden door de diverse vormen van Psalm 103 en door de liederen 326, 859 en 993.

Zondag 21 september vieren we met elkaar in de Nicolaïkerk de startzondag. Er zal een keur aan activiteiten worden gepresenteerd in het kader van ons jaarthema 'samen(leven)'. Wat is dat, en hoe doe je dat: samenwerken en samenleven, en uit welke bron putten wij daarbij? In deze dienst is ook de bevestiging en het afscheid van ambtsdragers en we doen de aftrap van een cyclus over Abraham. Zeven zondagen lang – de eerste tot en met de zevende zondag van de herfst – horen wij uit het boek Genesis over Abraham. Vandaag Genesis 11: 27-12: 9, de roeping van Abraham. Ook de kinderen gaan met Abraham aan de slag. Een half jaar lang zijn kinderen en leiders/leidsters bezig geweest met Godly Play in de nevenruimte, maar deze morgen zal volgens de 'methode' van Godly Play het verhaal van wegtrekken van Abraham worden uitgebeeld. Een grote groep vrijwilligers en de Nicolaïcantorij onder leiding van Ko Zwanenburg verlenen hun medewerking aan deze startzondag. Voorganger is ds Dirk Neven en organist is Berry van Berkum.

Zondag 28 september is een dienst voorbereid met de ZWO-groep. De dienst zal in het teken staan van de Vredesweek. Zo zal er een vredesduif uitvliegen en willen we door speciale muziek verbonden zijn met een gebied dat zwaar te lijden heeft. De lezingen volgen het rooster met onder andere Matteüs 21: 23-32. Ds Jos de Heer uit Ouderkerk aan de Amstel is voorganger en Ko Zwanenburg is organist.

Tuindorpkerk

Nu iedereen weer zo'n beetje huiswaarts is gekeerd na een welverdiende vakantie start ook de Tuindorpkerk weer langzaam op. Niet dat we stilgevallen waren als gemeente, maar alle activiteiten stonden wel op een laag pitje. De afgelopen periode hebben we verschillende predikanten voorbij zien komen en dit was voor de meesten een prettige (al dan niet hernieuwde) kennismaking. De kerk was dan ook tijdens de zomerperiode goed gevuld. Nu iedereen

er weer is gaan we weer vol gas geven. Als eerste activiteit hebben we natuurlijk onze startzondag. Zie elders in dit nummer.

Utrecht-West

De dienst in de Wijkplaats op 7 september is een dienst van Schrift en Tafel. De voorganger is ds Pim Brouwer, net als op de Startzondag een week later (meer informatie volgt in de wekelijkse Nieuwsbrief) en in de oecumenische dienst op 28 september. Tussendoor gaat op 21 september prof. Bob Becking uit Woerden voor. Hij is hoogleraar Oude Testament aan de Universiteit Utrecht.

In Parc Transwijk gaat op 7 september (Nationale Ziekendag) ds J. Bouma voor en op 14 september de heer Gerrit Krul. De dienst op de Vredesdag (21 september) wordt geleid door de heer Vaartjes. Zondag 28 september is er aandacht voor het jubileum van ds Jan Erik Riemsma. Aan deze dienst werkt ook de sopraan Ingrid Boerwinkel mee.

De eerste bijeenkomst van de ouderengespreekgroep is op vrijdag 12 september in de Wijkplaats. Het gesprek wordt geleid door ds Pim Brouwer. De vrouwen-gespreekgroep begint op dinsdag 16 september met een gezamenlijke maaltijd en voor 'Dante' start het seizoen op dinsdag 23 september 's avonds bij Dini Westbroek.

De Wijkplaats organiseert op woensdag 16 september een 'Maal & Verhaal' met als thema: Rusland. En de eerste Utrecht Lezing is op woensdag 24 september in Parc Transwijk (!). Onderwijzer Bert van der Velden vertelt over de Eerste Wereldoorlog. Zie ook de aankondiging elders in dit blad. Ten slotte kunt u alvast in de agenda noteren dat de eerstvolgende SMS-dienst is op zondag 5 oktober in de Wijkplaats. Zie ook shortmessageservice.wordpress.com.

De Haven

De Haven, je kunt er aanmeren aan de kade. Je kunt er ook van wal steken. Op zondag 17 augustus hebben we Arjen en Ester den Admirant uit-gezegend. Met een team van Agapè gaan zij de komende jaren aan het geestelijke werk op de campus in Kazan, een grote studentenstad in de autonome republiek Tatarije. Ons gebed voor hen en hun werk is: 'God, wees ons genadig en zegen ons, laat het licht van uw gelaat over ons schijnen, sela, dan zal men op aarde uw weg leren kennen, in heel de wereld uw reddende kracht'. (Psalm 67 vers 2 en 3)

Zaterdag 13 September is er om 15.00 uur in de Triumfatorkerk de presentatie van het boek van Janne Ijmker, getiteld 'Kanaleneilandjes'. Een artikel hierover staat elders in dit blad. Intussen vieren we vrolijk voort. Op de zondagen 7 en 21 september is er een Bijbelstudie, die start om 10.15 uur. Zondag 14 september is de aftrap van het nieuwe seizoen. Zondag 28 september

ronden we de miniserie af over de 'eerste liefde', naar aanleiding van Efeze 1, 1-14. Verdere informatie staat op de website, of mail naar: info@dehaven-kanaleneiland.nl.

Zuilen (Bethelkerk en Oranjekapel)

Bethelkerk

Gezelligheid ten top, zo kunnen we de middagen van kerkcafé in de Bethelkerk wel noemen, ook in de afgelopen vakantieperiode. Klaverjassen (extra klaverjassers zijn nog van harte welkom!), sjoelen, rummikub en scrabble worden fanatiek gespeeld. Maar ook als u niet van spelletjes houdt, kunt u in kerkcafé uw hart ophalen. Een praatje, even wat drinken, de sfeer is bijzonder goed. Samen, oud en jong, komen we elke eerste zondagmiddag van de maand bij elkaar in de Bethelkerk. Kinderen kunnen heerlijk knutselen, tekenen of spelletjes komen doen. Nieuw bij kerkcafé: De handwerktafel! Breien en haken is weer volop in tegenwoordig. Kun je niet breien/haken, maar wil je het graag leren? Ben je een doorgewinterde breister/haakster en wil jij je kennis wel delen met anderen, kom dan op de eerste zondag van de maand naar de Bethelkerk. Samen helpen we elkaar op weg en het is nog gezellig ook. Wij zijn altijd in voor nog meer nieuwe ideeën. Wees welkom vanaf 14.30 uur tot ongeveer 16.30 uur. Voor meer informatie kunt u terecht bij Albertine Verweij, e-mail: albertineverweij@gmail.com of telefoon 2468 336.

Van zondag 19 oktober tot en met zondag 26 oktober gaat een groep enthousiaste mensen uit de Janskerk naar Taizé. Meer daarover elders in dit blad. Dat geldt eveneens voor het artikel over Bibliodrama, de cursus dit najaar in een zaal van de Bethelkerk.

Oranjekapel

De maand september laat weer een mooie variatie aan (gast)voorgangers zien. Op zondag 7 september gaat mevrouw Jorine de Klerk, pastoraal werker in Zuilen, voor. Zondag 14 september vieren we de zogenoemde start van het seizoen. We beginnen met een viering van Schrift en Tafel, met onze eigen wijkpredikant ds Mendie Hofma, en met de cantorij onder leiding van Jan Koning. Na de koffie gaan we met elkaar in gesprek over het beleidsplan dat in juni is vastgesteld in de commissie Oranjekapel. We vertellen u kort en bondig wat er in dit plan staat en vragen u vervolgens om (in groepjes) verder te praten over dit plan: wat vindt u belangrijke onderwerpen? Hoe moeten we de komende jaren te werk gaan? Belangrijk is dit jaar het thema 'Zichtbaarheid': de zichtbaarheid van het gebouw, de Oranjekapel, maar ook van onze geloofsgemeenschap en van onszelf als christen. Met dit thema maken we op startzondag meteen een start, door in het park te picknicken, zichtbaar voor iedereen! Van harte welkom op deze zondag. Ds Hans Kronenburg gaat voor op zondag 21 september. Op zondag 28 september vieren we samen met ons rooms-katholieke zusters en broeders van de Nicolaas Monica parochie, in de Oranjekapel; voorganger is ds Mendie Hofma.

'KidSjes'

Aanleveren van advertenties:
 advertenties@protestant-utrecht.nl

HULPVERLENING

Wilt u uw verhaal kwijt?
 iets bespreken?
 Persoonlijk contact?
 Wij hebben altijd tijd
 voor een gesprek of chat:

Sensor
 Utrecht
 DAG EN NACHT AANDACHT

- Vertrouwelijk
- Anoniem
- 24 uur per dag

030 - 294 33 44 0900 - 0767 (€ 0,05 p.m.) www.sensor.nl

Boerderij Mereveld

PARTY & EVENEMENTENVERZORGING
 SINDS 1938

BRUISENDE BEDRIJFSEVENEMENTEN
ROMANTISCHE HUWELIJKSFEESTEN
VERRASSEND ENTERTAINMENT
STIJLVOLLE BUFFETTEN EN DINERS

Boerderij Mereveld ademt de sfeer van het landelijk leven van rond het jaar 1900 en ligt toch op slechts enkele minuten van Utrecht-centrum. Zoekt u naar een sfeervolle locatie waar vakmanschap en creativiteit het succes van uw bedrijfsfeest, bruiloft of diner garanderen? Wij heten u van harte welkom!
 Capaciteit 25-500 personen, parkeren geen probleem, makkelijk te bereiken

Inlichtingen of documentatie?

Belt u ons:
 Tel. 030 - 251 47 80 Fax 030 - 254 34 23
 Mereveldseweg 9 3584 LH Utrecht
 www.boerderijmereveld.nl

Brinkers
 Tapijten Gordijnen
 KOEKOEKSTRAAT 49 3514 CT UTRECHT 030 - 271 77 62

À Dieu *Waardig afscheid nemen in het Licht van de Eeuwige*

Geen band (meer) met de kerk, maar wel een christelijke uitvaartplechtigheid? De voorgangers van À Dieu zijn bereikbaar op 085 - 489 49 01 (9-21 uur). Initiatief: Protestantse Gemeente Utrecht (PKN) www.adieu-uitvaardiensten.nl

REPARATIE

Klokkenatelier
Jan Haasnoot

Voor al uw klokken en barometers (reparatie en verkoop) Vleutenseweg 320, Utrecht.
 Tel: 030-6034247
 www.klokken-barometers.nl

www.pgu.nu

Als u een advertentie elk nummer plaatst ontvangt u 10% korting. Een kleine advertentie van een paar regels (zoals een oproep) bedraagt 15 euro.

INSTALLATIEBEDRIJF VOSSEBELT B.V.

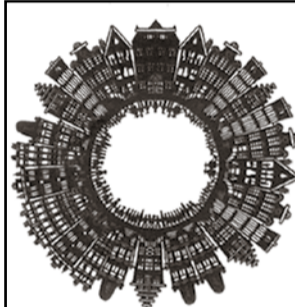
Installatiebedrijf Vossebelt B.V. is ruim 45 jaar een betrouwbare partner voor al uw werkzaamheden op het gebied van:

- * Centrale verwarming
- * Lucht verwarming
- * Stadsverwarming
- * Koeling
- * Mechanische ventilatie
- * Loodgieters werkzaamheden
- * Service en onderhoud
- * Verhuur, lease en verkoop CV-ketels
- * Ontstoppingswerkzaamheden

Pakketboot 5 - 3991 CH Houten
 Tel. (030) 2885108 - Fax (030) 2871044
 Internet: www.vossebelt.org
 U vindt ons op bedrijventerrein de Meerpaal

Wij installeren
 zonnepanelen
 van Duitse
 topkwaliteit

Airco Split Unit
 vanaf
 € 1500,-
 inclusief
 montage & BTW

Lauteslager

makelaars bv sinds 1850
 Catharijnesingel 100
 3511 GV Utrecht

fax 030-231 83 88
 www.lauteslager.nl
 makelaars@lauteslager.nl
030-231 51 86

Prins
 Schoonmaakdiensten

Betrouwbaar Prettig Professioneel

- Schoonmaakonderhoud
- Glazenwassen
- Gevelreiniging
- Vloeronderhoud
- Opleveringsschoonmaak
- Dieptereiniging

Schaverijstraat 37 • 3534 AC Utrecht
 030-2444004 • www.prinsbv.nl

Omdat ieder persoon bijzonder is...

barbara
 uitvaartverzorging

Tel. (030) 296 66 66 **barbarauitvaart.nl**
 Egginklaan 51 Utrecht Nieuwe Vaart 5 Vleuten

www.kinderdienst.nl

steenhouwerij
JOH. JANSEN & Zn.
 GRAFMONUMENTEN

AL UW WENSEN IN DEZEN KUNNEN VERWEZENLIJKT WORDEN.

Gansstraat 128-130 te Utrecht
 Telefoon: 030 - 2516955

STEENHOUWERIJ
JONGERIUS

- een zeer breed assortiment grafwerken, steensoorten en accessoires.
- eigen steenhouwerij voor het vervaardigen van persoonlijke wensen.
- complete verzorging van vergunning tot plaatsing

Schaverijstraat 59,
 3534 AS Utrecht,
 tel. 030-2444004 **www.steenhouwerij.nl**

De mensen achter
Uitvaartverzorging H. Agterberg

"Mijn naam is Gert Jan Daalhuisen, directeur van Uitvaartverzorging H. Agterberg in Utrecht. Al 100 jaar verzorgen wij complete begrafenissen en crematies.

Met al uw wensen wordt rekening gehouden. De overledene kan bijvoorbeeld worden overgebracht van het woonhuis of ziekenhuis naar ons sfeervol ingerichte uitvaartcentrum aan de Wolter Heukelslaan 50-51 te Utrecht. Maar thuis opbaren kan natuurlijk ook. Ons team van professionele medewerkers regelt dat allemaal. Ons uitvaartcentrum is daarom 7 dagen per week bereikbaar - zowel overdag als 's nachts - om bij overlijden direct hulp te bieden."

Uitvaartverzorging H. Agterberg
 Wolter Heukelslaan 50-51
 3581 ST Utrecht
 telefoon (030) 251 09 82
 Internet: www.agterberg.nl

Altid directe hulp bij overlijden

Afscheid.
Een mensenleven waardig.

Het overlijden van een dierbare is een ingrijpende gebeurtenis. Gevoelens van verdriet, woede, pijn en gemis strijden om voorrang. In de periode vlak na het overlijden is het soms moeilijk om de gedachten goed op een rij te krijgen. Dan is het goed als er iemand is die u zaken uit handen kan nemen, zonder de regie over te nemen.

Voortgekomen uit de Protestantse Kerken in Utrecht zijn de waarden van de kerk nog steeds actueel voor onze dienstverlening. Wij zijn een kleinschalige organisatie, waarin een persoonlijke benadering

centraal staat. Voor directe hulp na overlijden zijn wij persoonlijk dag en nacht telefonisch bereikbaar. PCB Uitvaartzorg heeft ook een InformatieCentrum in Nieuwegein-Zuid aan de Dorpsstraat 6. U kunt zich hier vrijblijvend laten informeren over uitvaartverzorging, nazorg en gedachtenisvormen. Het InformatieCentrum is dinsdag, donderdag en vrijdag geopend van 10.00 tot 16.30 uur. Een afspraak maken op andere dagen of bij u thuis is ook mogelijk. PCB Uitvaartzorg organiseert regelmatig lezingen en exposities. Meer informatie vindt u op: www.pcb-uitvaart.nl.

PCB
 UITVAARTZORG

David van de Waal · Tineke Ouwerkerk · Liesbeth Kramer · Peter van Bennekom

Donaudreef 25 3561 EL Utrecht Telefoon [030] 262 22 44 dag en nacht
 Dorpsstraat 6 3433 CH Nieuwegein Telefoon [030] 605 16 30 dag en nacht

Reisboekhandel
INTERGLOBE
 Reisgidsen

Landkaarten
(overzichtskarten
en deelkaarten
van - bijna - alle
landen ter wereld

Vinkenburgstraat 7
 3512 AA Utrecht
 telefoon 030-2340401

www.narratio.nl

Het adres voor inspirerende uitgaven, projecten en tijdschriften.

Alle kerkgebouwen zijn toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Kerkgebouwen aangegeven met * zijn voorzien van een aangepast toilet.

protestantse kerken binnen de PGU

Bethelkerk *

De M. Keizerlaan
Diensten: 10.00 u.
07-09 ds T. Zijlstra, Utrecht, startzondag, muzikale verrijking
14-09 ds P.M.V.V. v.d. Schans, IJsselstein
21-09 ds T. Zijlstra, Utrecht, Tienernevendienst
28-09 ds C. Hoogendoorn, Amersfoort

Blossom030

Grave van Solmsstraat 4
Diensten: 11.00 u.
07-09 geen viering
14-09 geen viering
21-09 geen viering
28-09 geen viering

Domkerk *

Domplein
Diensten: 10.30 u.
07-09 ds N.J. de Jong-Dorland
14-09 ds N.J. de Jong-Dorland
21-09 ds J.-J. Suurmond
21-09 15.30 u. Gebedsdienst straatpastoraat
28-09 ds N.J. de Jong-Dorland
Vespers, 19.00 u.
07-09, 14-09, 21-09 en 28-09

Evang.-Lutherse kerk

Hamburgerstraat
Diensten: 10.30 u.
07-09 ds Chr. Karrer, Heilig Avondmaal
14-09 prof.dr. M. Matthias
21-09 ds C. van Opstal
28-09 ds. A.A. van den Berg

Evang.-Lutherse kerk

De Wartburg
Kennedylaan
Diensten: 10.00 u.
07-09 ds. C. van Opstal
14-09 ds. E. Treurniet
21-09 ds. J. Wiegers
28-09 ds. K. Storch, Heilig Avondmaal

De Haven *

Marco Pololaan 185
Diensten: 16.30 u.
07-09 10:15 Open Bijbelstudie
13-09 9:00 Gebedsbijeenkomst, startweekend
14-09 ds. M. van Duijn, startweekend
21-09 10:15 Open Bijbelstudie
28-09 17:00 Havenmaaltijd

Jacobikerk *

St. Jacobsstraat
Diensten: 10.00 u.
07-09 ds. A.J. Zoutendijk, Heilig Avondmaal
14-09 ds. A.J. Zoutendijk, startzondag
21-09 ds. C. Fieren
28-09 ds. A.J. Zoutendijk, Doop
Diensten: 17.00 u.
07-09 ds. G. van Meijeren, Heilig Avondmaal
14-09 dr. H. Vreekamp, startzondag
21-09 ds. A.J. Zoutendijk
28-09 ds. H. Mosterd, Doop

Janskerk *

EUG Oek. Studentengemeente
Janskerkhof
Diensten: 11.00 u.
07-09 mw. M. Milder
14-09 mw. M. Milder, startzondag
21-09 ds. H. Pals
28-09 ds. J. Nottelman

Johannescentrum *

M. van Parmadreef
Diensten: 10.30 u.
07-09 ds. C. Steenis, dienst van Schrift en Tafel
14-09 past. P. van Mansveld
21-09 ds. T. Wolters, dienst van Schrift en Tafel
28-09 ds. T. Wolters

Marcuskerk *

Wijnesteinlaan
Diensten: 10.00 u.
07-09 ds. J.S. Koops
14-09 ds. J.S. Koops
21-09 ds. M. Benard
21-09 17:00 u. Vesper
28-09 ds. J.S. Koops

Nicolaïkerk *

Nicolaaskerkhof
Diensten: 10.00 u.
07-09 ds. D. Neven, Cantatiedienst
07-09 17.00 uur Vesper: Voorganger is dr. Rijk Schipper met medewerking van de Vespercantorij o.l.v. Ko Zwanenburg m.m.v. Berry van Berkum, orgel
14-09 ds. S. de Vries, dienst van Schrift en Tafel
21-09 ds. D. Neven, Cantorij
28-09 ds. J. de Heer

Nieuwe Kerk *

Bollenhofsestraat
Diensten: 10.00 u.
07-09 mw. L. Kansen, Gemeenteweekend, op Camping de Boomgaard, Parallelweg 9, Bunnik
14-09 ds. G.J. Codée
21-09 ds. B.C. van Wieren
28-09 ds. M. van Laar

Oranjekapel *

Amsterdamsesstraatweg
Diensten: 10.00 u.
07-09 ds. M. Hofma, startzondag
14-09 onbekend
21-09 mw. Yasmin Hsu
28-09 ds. M. Hofma (met NM in OK)

Pieterskerk,

Eglise Wallonne
Pieterskerkhof
Diensten: 10.30 u.
07-09 dhr./mw. P. Stemering
14-09 kerkenraad
21-09 dhr./mw. J. la Grouw
28-09 ds. D. Ribs

Roobolkapel

Corn. Roobolstraat
Diensten: 10.00 u.
07-09 geen dienst
14-09 mw. M. Sillevs-Smitt
21-09 geen dienst
28-09 mw. E. Bakker

Tuindorpkerk *

Van Riellaan
Diensten: 10.00 u.
07-09 ds. P.J. Rebel, start
14-09 ds. B.C. van Wieren, dienst van Schrift en Tafel
21-09 pastores P.J. Rebel en G. Martens, gezamenlijke dienst met Pauluskerk
28-09 pastores B. van den Berg en P. Dronkers

Wilhelminakerk *

Hobbemastraat
Diensten: 10.00 u.
07-09 ds. M. van Giezen
14-09 dienst in de Marcuskerk
21-09 ds. M. van Giezen, dienst van Schrift en Tafel
28-09 dienst in de Marcuskerk

De Wijkplaats, Wijkgemeente Utrecht-West

Johan Camphuisstraat 101
Diensten: 10.00 u.
07-09 ds. D.W. Brouwer, Schrift & tafel
14-09 ds. D.W. Brouwer, Startzondag
21-09 prof.dr. B.E.J.H. Becking
28-09 ds. D.W. Brouwer, oecumenische dienst in De Wijkplaats

andere kerken

Baptisten Gemeente

Utrecht 'Silo'
Herenstraat 34-36
Diensten: 10.00 u.
07-09 ds. W. Bakkes, Avondmaal
14-09 ds. A. Noordhoek, startzondag
21-09 ds. T. de Graaf, Familiezondag
28-09 dhr. J. Boeschoten

Doopsgezinde Gemeente *

Oudegracht 270
Diensten: 10.00 u.
07-09 ds. I. Hasselbach-Jongsma
14-09 ds. C. Cornelissen
21-09 geen dienst i.v.m. gemeentezondag elders
28-09 ds. A. van der Zijpp, geboortedankzegging

Geertekerkerk, *

Remonstrantse Gemeente
Geertekerkhof
Diensten: 10.30 u.
07-09 dhr./mw. Kruijne
14-09 predikant onbekend, startzondag
21-09 dhr./mw. V. Wiering, Cantorij
28-09 predikant onbekend, dienst van Woord en Tafel

Gemeenschap

Wladimirskaja
Sint Antoniuskerk
Kanaalstraat 200
Diensten: 10.30 u.
07-09 geen dienst
14-09 geen dienst
21-09 vad. P. Brenninkmeijer, Zondag na de Kruisverheffing
28-09 onbekend

Kerk van de

Verkundiging van de

Moeder Gods

Springweg 89
Diensten: 09.00 u.
07-09 onbekend
14-09 onbekend
21-09 onbekend
28-09 onbekend

Holy Trinity Church

Van Limburg Stirumplein
Diensten:
07-09 Twelfth Sunday after Trinity
9:00 Sung Communion = Preacher: Revd David Phillips
11:00 All Age Worship – Holy Communion = Preacher: Revd David Phillips
14-09 Thirteenth Sunday after Trinity
9:00 Sung Communion (Dutch/Eng) Guest Preacher: Mr Peter Boswijk
11:00 Choral Communion Guest Preacher: Mr Peter Boswijk
20-09 16:30 Feestelijke Choral Evensong en Cream Teas De Koff orgel 100 jaar

21-09 St Matthew the Apostle
9:00 Sung Communion (Dutch/Eng) Preacher: Revd David Phillips
11:00 Festival Choral Communion (Haydn Organ Mass)
Preacher: Revd David Phillips
28-09 Fifteenth Sunday after Trinity
9:00 Sung Communion (Dutch/Eng) Preacher: Revd David Phillips
11:00 Choral Communion Preacher: Revd David Phillips

Huis van Vrede
Van Kleffenslaan 1
Diensten: 11.00 u. met Marokkaans ontbijt
07-09 dhr. C. Bakker, Marcus 10:13-31
14-09 dhr. H. Bouma, Marcus 10:32-52
21-09 dhr. C. Bakker, series
28-09 Henk Ijmker

ICF Utrecht

Matheuskerk
Hendrika van Tussenbroeklaan 1a
Diensten: 14.00 u., engels-talig
07-09 br. Bonhof
14-09 ds. D. Quant
21-09 ds. J.W. Wüllschleger, Heilig Avondmaal
28-09 ds. H. de Bruijne

Jeruëlkapel, *

Vrije Evangelische Gemeente Ivoordreef
Diensten: 10.00 u.
07-09 ds. D. Spee
14-09 ds. J. de Jong-Buursma, Maaltijd van de Heer
21-09 ds. D. Spee, startzondag
28-09 ds. J.A.C. Schouwstra

Leger des Heils

Schooneggedreef 27H
Diensten: 10.00 u.
07-09 envoy F. van Zaalen
14-09 majoor F. Westmaas en W. Graafland
21-09 lt. Marc Potters
28-09 lt. Mariska Potters

Nederlands

Gereformeerde Kerk
Jeruzalemkerk
Troosterlaan 65
Diensten: 09.30 u.
07-09 Ds M. Janssens
14-09 Ds M. Janssens
21-09 Ds M. Janssens
28-09 Ds F.H. Blokhuis, Nieuwegein
Diensten, 17.00 u.:
07-09 nog onbekend
14-09 Ds P.A. van Veelen, Wormer
21-09 Ds J. Bouma, Kampen
28-09 Ds M. Janssens

Oecumenische onder-

wegkerk Blauwkapel
Kapeldwarsweg
Diensten: zondag 10.30 u.
07-09 ds. K. 't Lam, organist/musicus: dhr. D. van Dijk
14-09 prof. dr. M. Brinkman, organist/musicus: dhr. J.K. Brinkman
21-09 past. M. de Meij, organist/musicus: dhr. E. Vliem
28-09 past. G. Krul, organist/musici: dhr. P. van Helden, Vocaal Ensemble Chouette

Oud-Katholieke Parochie Utrecht Ste Gertrudis

Willemsplantsoen 2
Diensten: 10.00 u.
07-09 past. A. Duurkoop
14-09 past. B. Wallet, Feest van Kruisverheffing
21-09 9:30 u. predikant onbekend, Feest van Mattheus, apostel en evangelist, internationale viering
28-09 past. B. Wallet

ziekenhuizen

AZU Stillecentrum

UMC ziekenhuis
Heidelberglaan
Diensten: 10.00 u.
07-09 geen dienst
14-09 Pastor P. Buis
21-09 Mw. pastor M. Wisse
28-09 Mw. pastor ds. M. van Steenbeek

Diakonessenhuis

Bosboomstraat
Diensten: 10.00 u.
07-09 past. W. Oldenhof, Woord- en Tafelviering
14-09 ds. F. Kruijne, Ziekenzondag, Woord- en Tafelviering
21-09 ds. A. v.d. Schrier
28-09 ds. I. Haijink

St. Antonius ziekenhuis

Soestwetering 1
Diensten: 10.00 u.
07-09 ds. N.Th. Overvliet-van der Veen
14-09 ds. J.J. Tersmette, koor: Gideon
21-09 mw. C. Koek-Strauss
28-09 past. A. de Haan

Willem Arntsz Huis

Lange Nieuwsstraat
Diensten: 10.30 uur
07-09 ds. J.R. Vredendregt
14-09 ds. R. Ritmeester
21-09 past. B. van Empel
28-09 past. K. van Roermond

zorgcentra

Alb. van Koningsbruggen

Beneluxlaan
Diensten: 10.30 u.
07-09 mw. G. van Liebergen
14-09 mw. R. van Neerbos
21-09 mw. M. v.d. Hulst-Caspers
28-09 mw. H. Compagner

De Lichtkring

Eykmanlaan
Diensten: 17.00 u.
07-09 mw. A. v.d. Schrier
14-09 da. J. de Blois
21-09 ds. N. Meynen
28-09 ds. H. Koops

Rosendaal

Indusdreef
Diensten: 10.45 u.
07-09 pastores Th. Moorman, A. Oldenziel en J. Gijzel, ziekenzalingen (11.00 pg en 14.15 som)
14-09 mw. A. Boxman, Woord en Tafel
21-09 past. J. Gijzel, Woord en Tafel
28-09 mw. R. Prins, Woord en Tafel

Swellengrebel

Burg. F. Andreaelaan
Diensten: 10.00 u.
07-09 geen dienst
14-09 dhr. J. Toet
21-09 geen dienst
28-09 mw. A. van der Schrier

Tamarinde

Neckardreef
Diensten: 10.30 u.
07-09 geen viering
14-09 mw. Dubois
21-09 ds. N. Meynen
28-09 ds. Jurjens, delen brood en wijn

Tolsteeg

Saffierlaan
Diensten: 10.30 u.
07-09 mw. M. v. d. Hulst-Caspers
14-09 mw. R. van Neerbos
21-09 mw. G. van Liebergen
28-09 mw. H. Compagner

Transwijk

Hof van Transwijk 16
Diensten: 10.30 u.
07-09 ds. J. Bouma
14-09 dhr. G. Krul, Nationale Ziekendag
21-09 dhr. A. Vaartjes, Vredes-zondag
28-09 ds. J.E. Riemens, Jubileumdienst

Tuindorp-Oost

Winklerlaan
Diensten: 10.00 u.
07-09 viering
14-09 viering
21-09 dhr. R. Kil
28-09 viering

Zuylenstede

Perudreef 8
Diensten: 10.00 u.
07-09 ds. A. van der Schrier-Cuperus
14-09 ds. J.E. Riemens, Nationale Ziekendag
21-09 mw. A. Dubois-van Hoorn, Vredes-zondag
28-09 ds. J. Bouma

door-de-week

Getijdegebeden in de

Domkerk
Maandag
7.00 uur Ochtendgebed
Maandag t/m zaterdag
12.30 uur Middaggebed
Zondag en woensdag
19.00 uur Avondgebed

Kapel Hoog Catharijne

Godebaldkwartier
Diensten ma. t/m vr.: 12.45–13.00 u

VRIJDAG

't Huis aan de Vecht

Costa Ricadreef
Dienst: 19.30 u.
03-10 dhr. G.J. Kroon

Zorgcentrum de

Bijkershoek
Van Bijkershoeklaan
Diensten: 15.00 u.
12-09 ds. H. Koops, Avondmaalsdienst

ZATERDAG

Axion locatie Dr. J.N. Voorhoeve
Van Heuven Goedhartln 3
Diensten: 10.30 u

Wolvenplein gevangenis

Wolvenplein
Diensten: 10.00 u.

huwelijken

Donderdag 18 september 2014, 15:00 u.,
Witte Kerkje, Zeisterweg 34, Odijk, ds. Zoutendijk Eelko Tromer en Gertine Blom

Vrijdag 3 oktober 2014,

16:15 u.,
Jacobikerkerk, hoofdingang: Jacobskerkhof, Utrecht ds. Zoutendijk Esther Methorst en Corne den Besten

SCHILDERIJEN HENK VAN LOENEN IN DE TUINDORPKERK

Beelden uit de Bijbel

Sjouke Sytema

Van 21 september tot 24 november exposeert Henk van Loenen (www.henkvanloenen.nl) in de Tuindorpkerk.

Henk van Loenen (Hilversum 1946) volgde na zijn opleiding tot onderwijzer en tekenleraar jarenlang avondlessen in modeltekenen, etsen en schilderen aan de Academie Artibus in Utrecht. In 2007 stopte hij met lesgeven en richtte hij zich volledig op schrijven, schilderen en fotograferen. Hij exposeerde in diverse galeries in Utrecht, Gorinchem, Wijk bij Duurstede, het Manna Kunsthuis in Brugge en het Stedelijk Museum Vianen in zijn woonplaats.

Van Loenen schrijft en schildert heel dicht op de zintuiglijk waarneembare werkelijkheid. Zijn beeldend werk balanceert op de grens van figuratie en abstractie. De vragende, kwetsbare mensfiguur is zijn centrale thema. Hij is op zoek naar de bezieling in de dingen. Juist in het aardse wil hij het bovenaardse ontdekken. Zoals hij zegt: "Ik heb sterk de behoefte betekenis te geven aan zelfs de kleinste dingen, vooral als ze oud en doorleefd zijn. Er is een mysterie achter de zichtbare werkelijkheid. Er is een stem die roept. Er is een geschiedenis gaande."

Hij is op zoek naar de bezieling in de dingen. Juist in het aardse wil hij het bovenaardse ontdekken. Zoals hij zegt: "Ik heb sterk de behoefte betekenis te geven aan zelfs de kleinste dingen, vooral als ze oud en doorleefd zijn. Er is een mysterie achter de zichtbare werkelijkheid. Er is een stem die roept. Er is een geschiedenis gaande."

Gedichten

In de jaren negentig begon hij gedichten te schrijven onder de naam Juliën Holtrigter om in

2001 te debuten met de dichtbundel Omwegen. Bij uitgeverij De Harmonie verschenen vervolgens nog vier bundels, een vijfde is in voorbereiding. In 2011 won hij de Turing Poëzieprijs.

Opening expositie

Zondagmiddag 21 september van 16.30 tot 17.30 uur vindt de opening van de expositie plaats. Len Borgdorff, dichter, woordkunstenaar en hoofdredacteur van het literaire tijdschrift Liter

leidt de tentoonstelling in. Henk van Loenen/Juliën Holtrigter leest voor uit eigen werk en Wout van Veen speelt de Arabesque in C opus 18 van Schumann en de Nocturne in f klein opus 55 van Chopin op de vleugel.

Na de opening zijn de schilderijen elke zondag na de eredienst van 11.00 tot 12.30 uur te bezichtigen. Meer informatie: e-mail: s.sytema@ziggo.nl, telefonisch: 2720 845.

* Henk van Loenen: Jona.

* Jona en de wonderboom (schilderij Henk van Loenen).

VERRASSENDE VOGELNESTEN VAN ELAINE VIS IN DE DOMINICUS

Kunst in de kerk

Op woensdag 10 september opent wethouder en locoburgemeester Victor Everhardt de kunstmanifestatie 'Een open blik in de Dominicus' in de Dominicuskerk aan de Händelstraat in de wijk Oog in Al. In dit monumentale kerkgebouw is dan tot en met 14 september een installatie te zien van de Utrechtse kunstenaar Elaine Vis, winnares van de kunstwedstrijd georganiseerd door de Stichting Vrienden van de Dominicus.

Een aantal kunstenaars is gevraagd om een installatie te ontwerpen die een reflectie vormt op het thema 'Fundament' - het jaarthema van het activiteiten-

programma van de Stichting - in relatie tot de kerkruimte. Doel van deze kunstwedstrijd is, naast de reguliere kerkbezoeker, ook anderen te laten kennismaken met deze prachtige locatie. De overige deelnemende kunstenaars waren Aart Matser, Lenke Kastelein en Anna van Suchtelen.

Vogelgeluiden

Voor de Dominicuskerk maakt Elaine Vis verschillende formaten vogelnesten die zij zowel buiten als binnenin de kerk ophangt. Uit deze nesten klinken vogelgeluiden. Deze bijzondere combinatie zorgt ervoor dat de bezoeker de ruimte (anders) beleeft, bekijkt en beluistert. Op Facebook is 'the making of' te volgen. Al jaren maakt Elaine Vis installaties op locaties in binnen- en buitenland. Met gewone mate-

rialen uit het dagelijks leven en geïmproviseerde elementen realiseert zij ruimtevullende beelden. In haar werk zoekt zij naar intimiteit en betekenisvolle stilte. Onder de naam De Nieuwe Dominicus organiseert de Stichting Vrienden van de Dominicus diverse activiteiten op het gebied van kunst en cultuur, bezinning en spiritualiteit in de Dominicuskerk en bijgebouwen.

Het Kunstproject 'Een open blik in de Dominicus' is mede mogelijk gemaakt door financiële steun van het K.F. Hein Fonds en het Fentener van Vlissingen Fonds.

Nevenprogramma

De kunstmanifestatie 'Een open blik in de Dominicus' begint officieel op woensdag 10 sep-

tember om 20.00 uur. De openingstijden van de kerk met de expositie van Elaine Vis zijn vervolgens van donderdag 11 tot en met zaterdag 13 september van 10.00 tot 17.00 uur en op zondag 14 september van 11.30 tot 14.00 uur. Als nevenprogramma is op 11 september de documentaire 'De Wording' van Cherry Duyns te zien, van 14.00 tot 15.00 uur en van 20.00 tot 21.00 uur. Op 12 september is er een workshop meditatie van 9.00 tot 10.00 uur en van 14.00 tot 15.00 uur; tevens is er op die avond om 20.00 uur een optreden van de Utrechtse zanger Martin van Doorn. Op 13 september is er een workshop schilderen van 10.00 tot 11.30 uur en die middag van 15.00 tot 16.30 uur een open repetitie van de wereldmuziekgroep Ravelijn.

kerk in de stad

IS EEN UITGAVE VAN DE PROTESTANTSE GEMEENTE UTRECHT EN VERSCHIJNT MAANDELIJKS

REDACTIE

Elly Bakker, Sietske Gerritsen, Arie Moolenaar, Frans Rozemond (DMO) en Agnes Stekelenburg

HOOFDREDACTEUR

Peter van der Ros

REDACTIEADRES

Eykmanlaan 433, 3571 JR Utrecht telefoon 2737 542 fax 271 2888 email: kerkindestad@protestant-utrecht.nl

Kopij kerkdiensten mailen naar: preekrooster@protestant-utrecht.nl

WIJKCORRESPONDENTEN

Citypastoraat Domkerk: Bram Schriever
Eglise Wallonne (Pieterskerk): Grietje Hofman
EUG Oekumenische Studentengemeente (Janskerk): Rik Boonstra
De Haven: Wilma Wolswinkel
Jacobikerk: Hester van de Kaa
Marcus-Wilhelminawijk: Anne-Marie Rutgers
Nicolaïkerk: Steven Slappendel
Nieuwe Kerk: vacant
Johannescentrumgemeente: Anneke de Klerk
Utrecht West: Henno Willering
Tuindorpkerk: Jan Verkerk
Zuilen (Oranjekapel) Annemieke Schuur (Bethelkerk) Tineke Zijlstra.

SLUITINGSTIJD

Tien dagen voor verschijning, berichten negen dagen voor verschijning 10.00 uur.

ADMINISTRATIE

Eykmanlaan 433, 3571 JR Utrecht telefoon 2737 542 abonnement@protestant-utrecht.nl. Voor een abonnement op Kerk in de Stad vragen wij per adres een bijdrage van 30 euro per jaar in de productie- en verzendkosten. Elk jaar ontvangt u in april een acceptgiro om de betaling te voldoen.

ADVERTENTIES

Eykmanlaan 433, 3571 JR Utrecht telefoon 2737 542 Tarief op aanvraag, sluitingstijd tien dagen voor verschijning. Aanleveren van advertenties: advertenties@protestant-utrecht.nl.

BANKRELATIE

Kerk in de Stad te Utrecht NL37INGB0000766042

GRAFISCHE VERZORGING

theologische uitgeverij Narratio®, Gorinchem www.narratio.nl